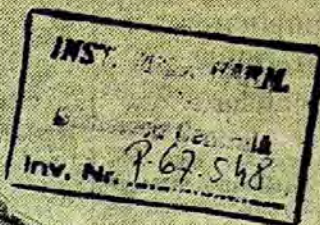

BIBLIOTECA

1 ● 1981

01 SEP 2023

Buletin de biblioteconomie

Supliment al revistei „Cîntarea României”

SUMAR

În întîmpinarea Congresului sindicatelor

Elena Poparad Mantho: **Bibliotecile sindicatelor în contextul actual al propagandei cărții în rîndurile largi ale oamenilor muncii** ● p. 2-4

Din experiența bibliotecarilor sindicali ● p. 5-10

Certe realizări, dar și certe probleme ce își așteaptă soluționarea ● p. 10-11

★

Anne-Marie Mihîț: **Completarea colecțiilor. Între cerințe și posibilități** ● p. 11-14

AGENDA ● p. 15-18

MODERNIZARE. RAȚIONALIZARE

Ioana Tăutu: **Modernizarea Bibliotecii Județene Constanța** ● p. 19-20

PSIHOPEDAGOGIA LECTURII

Pavel Petroman: **Unele aspecte ale psihopedagogiei lecturii** ● p. 21-23

INFORMARE. BIBLIOGRAFIE

Henri Zalis: **Principii și criterii în bibliografierea curentelor literare** ● p. 24-25

TEHNICĂ DE BIBLIOTECĂ

Elena Maria Schatz și Mariana Iova: **Norme privind catalogarea cărții vechi (IV)** ● p. 26-27

ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR

Anca Șinca: **Învățămîntul bibliologiei în România** ● p. 28-29

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

● p. 29-30

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Ion Stolca: **Biblioteca națională a Belgiei** ● p. 31

Colectivul de redacție: **Anne-Marie Mihîț, Ioana Tăutu, George Vlădescu.**

Coperta: **Biblioteca centrală universitară București.**

ÎN ÎNTÎMPINAREA

CZU 027. 6: 374

BIBLIOTECILE SINDICATELOR

În contextul actual al propagandei cărții în rîndurile largi ale oamenilor muncii

ELENA POPARAD MANTHO

adjunct al președintelui Consiliului pentru activitate politică și cultural-educativă de masă din cadrul Consiliului Central al U.G.S.R.

lui de cunoștințe profesionale, politice, științifice și de cultură generală, însușirea tezaurului de experiență umană, de valori spirituale create de umanitate de-a lungul istoriei.

În sistemul mijloacelor și instituțiilor care acționează în direcția dezvoltării conștiinței socialiste a maselor, pregătirii și perfecționării profesionale, petrecerii în mod plăcut și util a timpului liber, bibliotecile ocupă un loc de importanță deosebită ca instrumente ale conservării și difuzării cunoștințelor în contextul educației permanente.

Făcînd parte integrantă din rețeaua bibliotecilor publice, bibliotecile sindicatelor totalizează 9 933 de unități răspîndite pe întreg teritoriul patriei. Ele pun la dispoziția oamenilor muncii și a familiilor lor peste 15 de milioane de volume asigurînd, în sensul cel mai larg al cuvîntului, accesul a milioane de oameni la valorile științifice ale culturii naționale și universale.

În efortul general de înfăptuire a sarcinilor ce le revin din documentele de partid și de stat, bibliotecile manifestă o preocupare sporită pentru satisfacerea cerințelor educației politice, ale formării și perfecționării profe-

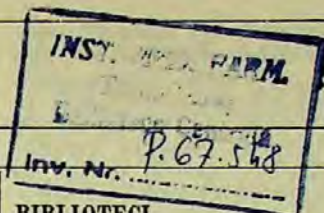
Festivalul național „Cîntarea României”, inițiativă de o excepțională importanță, a secretarului general al partidului, Ioanăș Nicolae Ceaușescu, amplă manifestare a spiritualității întregului popor, a constituit și constituie cadrul organizatoric plener de manifestare și participare a oamenilor muncii în procesul dezvoltării economice, social-politice și culturale a României socialiste, de desfășurare a unor ample și permanente acțiuni de informare și educare, de petrecere în mod plăcut, util și reconfortant a timpului liber.

Documentele adoptate la cel de-al XII-lea Congres al partidului, hotărîrile plenarelor C.C. al P.C.R. din 14-15 octombrie și 16-17 decembrie 1980 subliniază cu deosebită vigoare ideea că edificarea socialismului multilateral dezvoltat presupune nu numai dezvoltarea rapidă, accelerată a bazei tehnico-materiale, perfecționarea continuă a relațiilor de producție, ci și formarea unui om nou, profund devotat orînduirii noastre socialiste, cu o atitudine înaintată, revoluționară și responsabilă față de muncă, față de interesele generale ale socialismului. Formarea omului nou implică în mod necesar lărgirea continuă a orizontu-

* 550916265 *

CONGRESULUI SINDICATELOR

BIBLIOTECI ALE SINDICATELOR

Date 1980

Biblioteci centrale: **3 143** din care
43 în casele de
cultură, 123 la
cluburile mun-
citorești, 2 977
la comitetele
sindicatelor.

Biblioteci filiale: **572**

Biblioteci de secție: **6 218**

Fond total de carte: **14 353 057**
de volume

Număr de cititori: **1 628 579**

Număr volume împrumutate:
8 171 590.

sionale și de cultură generală pentru toate categoriile socio-profesionale ale oamenilor muncii.

Rezultatele obținute în domeniul dezvoltării și diversificării muncii de propagandă și difuzare a cărții, largirii serviciilor de lectură, creșterii eficienței politico-educative și informaționale prin rețeaua bibliotecilor sindicatelor se datorează, în primul rând, conducerii de către partid a întregului proces cultural educativ. Programul ideologic al partidului orientează, direcționează în mod unitar, consecvent și revoluționar întreaga activitate ideologică, politică și cultural-educativă atât pe plan teoretic, cit și din punct de vedere practic.

Ca urmare a acțiunilor întreprinse de sindicate în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste, cu Uniunea scriitorilor, cu editurile și cu institutele de cercetări, a crescut ponderea cărții social-politice, tehnico-științifice și pe meserii atât în producția editorială, cit și în tematica acțiunilor de propagandă a literaturii. Colaborarea între edituri, autori și bibliotecile sindicatelor a căpătat un caracter constant, ea venind în sprijinul unor nevoi speciale de informare în strinsă legătură cu producția, cu formarea culturii profesionale a oamenilor muncii în funcție de comanda socială și de opțiunile individuale.

Este bine cunoscut faptul că un domeniu important al activității sin-

dicatelor îl constituie pregătirea și perfecționarea forței de muncă, ridica, carea nivelului de cunoștințe politice-științifice, tehnice, de cultură generală, organizarea într-un mod plăcut și educativ a timpului liber pentru oamenii muncii. Înțelegând pe deplin rolul cărții atât pe planul informării, cit și al educației, sindicatele sprijină dezvoltarea rețelei de biblioteci până la locurile de muncă cele mai îndepărtate și, totodată, completarea judicioasă a fondurilor de carte. Peste 10 milioane de lei din bugetul sindicatelor sînt afectate, anual, achizițiilor de carte. Organizarea științifică a fondurilor de carte, practicarea accesului liber la raft, folosirea în activitatea cu cititorii a instrumentelor de informare specifice bibliotecii contribuie la menținerea unui nivel calitativ ridicat al propagandei cărții, la valorificarea eficientă a patrimoniului cultural aflat în grija acestor instituții muncitorești.

În scopul amplificării potențialului bibliografic politico-ideologic, științific, tehnic și beletristic al bibliotecilor au apărut în ultimii ani și se generalizează noi modalități de propagandă a cărții, precum și de perfecționare și de extindere a rețelei de biblioteci, îndeosebi la locurile de muncă. Îmbunătățirea serviciilor de lectură publică, precum și dotarea biblio-

tecilor din casele de cultură, cluburile muncitorești, întreprinderi și cămine de nefamiliști, îmbunătățirea colaborării cu forurile de specialitate, ca și acțiunile proprii organizate de către sindicate în vederea popularizării și valorificării cărții au condus la sporirea numărului de cititori din toate categoriile socio-profesionale, precum și la îmbunătățirea structurii tematice a fondurilor de carte.

Creșterea numărului de cititori, consultarea și participarea efectivă a acestora la stabilirea planurilor editoriale au fost sprijinite și prin diversificarea formelor de propagandă a literaturii, prin legătura permanentă a oamenilor muncii cu editurile, cu autorii de cărți, cu Uniunea scriitorilor, cu revistele de specialitate, acțiuni inițiate de către Consiliul Central al U.G.S.R. și sprijinite de forurile de specialitate. „Luna cărții în întreprinderi și instituții”, organizată în fiecare an în luna aprilie, „Decada cărții social-politice și tehnico-științifice”, lectoratele județene ale bibliotecarilor, cursurile universităților cultural-științifice și „lectoratele tehnico-științifice”, precum și „colocviile anuale ale cenacurilor literare muncitorești” se bucură de un mare prestigiu în rândurile oamenilor muncii, ale slujitorilor scrisului.

Un exemplu de eficiență a propagandei cărții îl reprezintă „Luna căr-

ții în întreprinderi și instituții", organizată în colaborare cu Uniunea scriitorilor și cu editurile. Ultima ediție, desfășurată sub genericul „Cartea în sprijinul formării conștiinței socialiste, al perfecționării pregătirii profesionale a oamenilor muncii, al unei noi calități în cincinalul revoluției tehnico-științifice”, a marcat certe reușite. Au avut loc întâlniri ale cititorilor cu autori și redactori de specialitate, cu inovatori și fruntași în producție, debateri, mese rotunde, simpozioane și expoziții de carte organizate la locurile de muncă, în casele de cultură și cluburile muncitorești, în biblioteci, librării și căminele de nefamiliști — manifestări care au contribuit la intensificarea activității de propagandă a cărții din toate domeniile de cunoaștere. Ediția din acest an a „Lunii cărții în întreprinderi și instituții”, prin programul complex de manifestări ce vor avea loc, va fi dedicată sărbătoririi a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Fiecare ediție și-a marcat eficiența prin intensificarea activității de propagandă și difuzare a cărții social-politice, științifice, tehnice, beletristice, în limbile română și ale naționalităților conlocuitoare, prin calitatea acțiunilor de tipul dezbaterilor pe marginea unor serii și colecții de carte științifică și tehnică, al celor consacrate educării ateist-științifice. Fiecare apreciat de participanți sunt și consfăturile pe problemele perfecționării profesionale, accelerării progresului tehnic.

O atenție deosebită a fost acordată dezbaterii largi a documentelor Congresului al XII-lea al partidului, a operei de o excepțională valoare teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Cele trei decade — a cărții social-politice, tehnico-științifice și beletristice — au reprezentat, prin manifestările întreprinse în cadrul lor, o contribuție prodigioasă, înscrisă pe linia continuității, la creșterea indicelui calitativ al propagandei cărții în rîndurile făuritorilor de bunuri materiale. Acțiunile destinate tineretului ocupă, la rîndul lor, un loc important, ele desfășurându-se sub semnul pregătirii acestuia pentru muncă și viață. În treaga acțiune reprezintă o reușită care se înscrie printre acțiunile de prestigiu ale Festivalului național „Cîntarea României” și la care, sub directa coordonare a organizatorilor — Uniunea Generală a Sindicatelor din România, Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Uniunea scriitorilor —, participă, an de an, mii și mii de oameni ai muncii.

A intrat în practică curentă, pre-tutindeni în țară — în întreprinderi, case de cultură, cluburi muncitorești — cu sprijinul filialelor Uniunii scriitorilor, organizarea de simpozioane și colocvii, consfăturii de lucru, pregătirea și tipărirea de materiale de propagandă, culegeri de poezie și de proză din creația oamenilor muncii. Sub titlurile „Slavă oamenilor muncii”, „Arc peste timp”, „Omăgiu partidului”, Consiliul Central al U.G.S.R., cu sprijinul Uniunii scriitorilor, a tipărit cele mai reușite lucrări literare ale oamenilor muncii, acțiune ce reprezintă un valoros schimb de experiență, cu răsfringeri pozitive și asupra rolului lecturii în sistemul educației permanente.

O rețea deosebit de largă și de eficientă o reprezintă punctele de imprumut — bibliotecile mobile — organizate la locurile de muncă, în căminele de nefamiliști. Aflăte în responsabilitatea unor cadre de muncitori cu înaltă calificare, tehnicieni, maeștri, ingineri, cele peste 10 000 de unități mobile sînt adevărate puncte operative de popularizare a noutăților editoriale, de sprijin efectiv în organizarea perfecționării profesionale. Modul în care înțeleg bibliotecarii de la bibliotecile centrale, pe întreprindere sau de la club, să asigure circulația judicioasă a colecțiilor prin aceste puncte — ținînd seama de cerințele formulate de oamenii muncii în secțiile deservite, împropiind la timp fondurile —, propaganda la zi a literaturii pusă în circulație și îndrumarea competentă a activului obștesc se reflectă direct în indicii de activitate și, bineînțeles, în atitudinea beneficiarilor față de acest bun de preț care este cartea.

Existența în 43 de localități a unor moderne case de cultură ale sindicatelor, în care spațiul afectat bibliotecii dovedește importanța acestei instituții în complexul de mijloace care acționează în domeniul culturii, asigură, în prezent, condiții superioare de desfășurare a propagandei cărții. Valorificarea lor eficientă este, în primul rînd, o problemă de competență profesională, baza materială fiind, în cele mai multe cazuri, corespunzătoare. Transformarea acestor instituții în adevărate unități model, sprijinite fiind îndeaproape de către bibliotecile județene sau municipale, nu poate decît să sporescă gradul de eficiență al unei activități cu certe și multiple

realizări. Se impune, în acest sens, o accentuare a spiritului de colaborare între aceste biblioteci, situate, de regulă, în centre de județ, și bibliotecile sindicatelor din teritoriu (localitate sau județ). Colaborare absolut necesară și între bibliotecile publice de stat și cele din rețeaua sindicatelor, avînd în vedere că primele dispun de o experiență profesională mai veche și mai complexă, dar și de un corp de lucrători mai numeros și specializat.

Preocuparea permanentă a sindicatelor pentru calitatea muncii de propagandă a cărții se reflectă și în formele concrete de pregătire și perfecționare profesională a bibliotecarilor. La nivel teritorial funcționează „Lectorate ale bibliotecarilor” cu periodicitate trimestrială, iar pe plan central, se organizează periodic cursuri de perfecționare cu durata de două săptămîni pentru toți bibliotecarii retribuiți din întreprinderi, cluburi și alte unități economice. Antrenarea unui corp mai larg de specialiști, perfecționarea programului, creșterea puterii de penetrație a acțiunilor metodice întreprinse, realizarea unor materiale în ajutorul bibliotecarilor, mai ales a celor cu muncă obștească, vor fi de natură să contribuie la sporirea eficienței lectoratelor, la permanentizarea lor în toate județele. Dealtfel, în viziunea noastră, aceste lectorate vor trebui să capete un rol important și activ în pregătirea profesională a bibliotecarilor din rețeaua sindicatelor, cu un accent special privind marea masă a celor cu muncă obștească și cu indemnizație. O problemă ce comportă permanente îmbunătățiri rămîne aceea a completării fondurilor de carte și de organizare științifică a acestora, prin generalizarea experienței unor unități fruntașe și detectarea continuă a soluțiilor viabile și eficiente.

Desigur că mai sînt multe de făcut pentru valorificarea cu maximă eficiență a literaturii din toate domeniile de cunoaștere ca mijloc de informare și de formare a omului nou al societății noastre, pentru ridicarea activității de propagandă a cărții la nivelul unei noi calități. Acțiune ce se încadrează armonios în complexul larg al educației comuniste, patriotice, internaționaliste și revoluționare a oamenilor muncii, de lărgire a orizontului de cunoștințe, de formare și dezvoltare multilaterală a personalității umane.

Prezență activă

Amplasată în zona centrală a orașului Bălan, biblioteca sindicatului din cadrul Clubului „Minerul” constituie o prezență activă în viața minerilor. Bine dotată — 31 126 de volume cărți, biblioteca dispune de un sediu corespunzător care-i permite asigurarea accesului liber la raft al celor 2 500 de cititori, dintre care 1 835 sînt mineri. Grija comitetului sindicatului se manifestă, printre altele, și prin asigurarea unor mijloace financiare ce permit bibliotecii achiziționarea în jurul a 3 000 de volume anual.

Minerii din localitate au posibilitatea să participe la acțiunile bibliotecii, cum ar fi proiecții de diapozitive, audiții muzicale, întâlniri cu scriitorii, lansări de cărți și alte manifestări. Tot aici funcționează cenaclul literar „Floarea de colț” condus de profesorul Mihai Valentin și minerul Mihai Constantin.

EUGEN DOBŌȘ
președintele comitetului sindicatului. Întreprinderea minieră Bălan

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECARILOR SINDICALI

CONSTANTIN VELCU
Biblioteca Clubului „Independența” Sibiu

Cartea la locul de muncă

Numele Întreprinderii „Independența” poate fi întâlnit pe multe din utilajele cu care sînt înzestrate întreprinderile chimice, ca și cele din industria siderurgică, minieră și a materialelor de construcții. În acest harnic colectiv muncitoresc, peste 2 500 de oameni ai muncii sînt tineri, peste 1 000 își completează studiile școlare, medii și superioare, 70 la sută sînt încadrați în formele organizate pe linia învățămîntului politic, de partid, U.T.C. și sindicat, iar marea majoritate urmează diferite cursuri de calificare și perfecționare profesională.

În raport cu aceste cerințe, munca de propagandă și difuzare a cărții este dinamică, atractivă și eficientă. La baza ei stau cele 15 biblioteci mobile din secții, ateliere și cămine de nefamilisti aflate în responsabilitatea unor buni cititori din rîndul tinerilor. Fiecare bibliotecă mobilă deține un dulap pentru cărți, o vitrină în care sînt expuse noutățile editoriale, liste tematice de cărți, materiale de popularizare, programul bibliotecii și numele bibliotecarului cu muncă obștească, precum și un dosar cu borderoul publicității, evidența acțiunilor organizate, a cititorilor și a cărților citite. Tot aici se păstrează un exemplar din materialele prezentate și angajamentul încheiat între biblioteca centrală și co-

mitetul de secție prin care acesta solicită înființarea bibliotecii mobile, angajîndu-se s-o sprijine în activitate. La club, precum și la fiecare bibliotecă mobilă avem calete de propuneri în care sînt notate solicitările cititorilor, sugestiile lor privind achizițiile sau acțiunile cu cartea. Ne străduim să răspundem propunerilor făcute și, în măsura în care condițiile ne permit, să le transpunem în realitate.

Grija față de solicitările cititorilor a dus la situația ca în prezent să ne putem mîndri cu cititori care au o vechime de 15—20 de ani. Mulți dintre ei sînt, de altfel, împreună cu membrii familiilor lor, înscrși atît la bibliotecile mobile, cit și la biblioteca clubului.

Prin stația de radioamplificare, prin afișe, panouri, vitrine — bibliotecile mobile, întreaga activitate de propagandă a cărții desfășurată în întreprindere și la club sînt menținute permanente în atenția oamenilor muncii.

Ar fi inexact să ne închipuim însă activitatea bibliotecilor mobile doar sub aspectul împrumutului de carte. Ele tind să devină, și în bună măsură au reușit, nuclee ale activității de propagandă a cărții. Asigură informarea politică curentă, informează cititorii asupra legilor apărute, asupra vieții sindicale, oferă posibilitatea oamenilor din secția respectivă să ia contact cu lucrări din domeniul popularizării științei, ateist-științific, tehnic prin intermediul prezentărilor de cărți, al recenziilor, al discuțiilor, al consfătu-

irilor, al lecturilor în colectiv. Li se adaugă momentele și matineele de versuri.

Cunoașterea problemelor de producție este esențială. Împreună cu bibliotecarii cu muncă obștească particip la consfăturile de producție, fiind astfel la curent cu problemele care frămîntă colectivele din secții și ajutîndu-le, cu mijloacele specifice activității noastre, să le ducă la bun sfîrșit. Acțiunile cu cartea tehnică pe care le organizăm în întreprindere sînt rezultatul discuțiilor purtate cu inginerii, cu tehnicienii, cu maistrii și cu muncitorii frunțași. Larga lor consultare și constanta colaborare cu biblioteca specializată asigură realizarea unor acțiuni diferențiate pe profesii, în funcție de nivelul de pregătire tehnico-profesională și de cerințele procesului de producție.

Activitatea bibliotecilor mobile se află permanent în atenția comitetului sindicatului pe întreprindere, ca și a celor pe secții. În afara analizei periodice a activității lor, comitetul sindicatului organizează schimburi de experiență avînd drept obiectiv popularizarea celor mai bune metode de propagandă a cărții social-politice, a celei tehnice, ca și modalitățile de colaborare a bibliotecilor mobile cu comiteele sindicatului pe secții. Concursul organizat între aceste nuclee ale popularizării cărții în cursul anului trecut a avut efecte remarcabile nu numai asupra laturii cantitative (2 818 cititori, 19 038 de cărți citite), ci și asupra celei calitative a lecturii.

Bibliotecile mobile — nuclele ale propagandei cărții

Varietatea și amploarea acțiunilor educative organizate au ridicat și ridică permanent diverse probleme, motiv pentru care am considerat, încă de acum câțiva ani, necesară efectuarea unui studiu. Am analizat stilul de muncă al bibliotecii și am ajuns la concluzia că pentru lărgirea sferei de activitate, pentru asigurarea unei varietăți și diversități a programului de propagandă a cărții este necesară antrenarea unui colectiv puternic de activiști obștești. Am adunat în jurul bibliotecii oameni pasionați, reprezentanți din secții și ateliere, activiști de partid, muncitori, propagandiști, bibliotecari de la punctele de împrumut, tineri și vîrstnici, femei și bărbați, oameni care se bucură de un deosebit prestigiu în cadrul Șantierului naval Galați.

Consultarea oamenilor muncii din șantier, a propagandiștilor și a lectorilor ne-a permis să cunoaștem cerințele specifice locului de muncă, ale punctelor de documentare social-politică, ale învățămîntului politico-ideologic de partid, de sindicat și de U.T.C., ale perfecționării profesionale. Drept urmare, în completarea colecțiilor am ținut seama de cerințele relevate, realizînd un echilibru judicios între diversele domenii ale literaturii.

O atenție deosebită o acordăm acțiunilor din programele de activitate comune, cuprinzînd manifestări ce se desfășoară direct la locurile de muncă — în secții și ateliere, în grupele sindicale, iar pe timp favorabil chiar pe navele aflate în construcție —, menținînd centrul de activitate acolo unde se hotărăște soarta producției. Planificarea riguroasă a acțiunilor și respectarea acesteia ne scutește de surprize neplăcute. Pe baza unui program defalcat pe zile și ore, avem în vedere invitatrea din timp a celor care susțin acțiunile, discutarea temei, stabilirea orei și a locului de desfășurare, realizarea unui program-invitație, discuții la locurile de muncă cu factorii de răspundere și cu viitorii participanți, selecționarea cărților pentru expoziția care însoțește fiecare acțiune, pregătirea listelor bibliografice de recomandare, a materialului audio-vizual. Săptămînal, colectivul de sprijin al bibliotecii analizează acțiunile prin prisma a ceea ce a fost un bun cîștigat, care au fost minusurile — pentru lichidarea lor, cum pot fi soluționate problemele cu care se confruntă fiecare colectiv.

În relațiile cu beneficiarii noștri privind diferite forme de propagandă a cărții, modul de receptare a lucrărilor prezentate, folosim dezbaterile între cititori, antrenarea lor la stabilirea cerințelor de lectură și la lărgirea sferei de cuprindere a bibliotecii. Investigațiile făcute și interpretarea datelor culese ne-au permis să tragem concluzii edificatoare referitoare la gradul de folosire a fondului de publicații al bibliotecii, la măsura în care este pus în circulație, la gradul de permanentizare a cititorilor și de participare a acestora la acțiunile de propagandă a cărții, la eficiența lor, ca și la măsura în care instrumentele de informare puse la dispoziția cititorilor sînt folosite cu eficiență.

În secții, ateliere și în grupele sindicale sînt organizate 13 puncte de împrumut — dotate cu 500—600 de volume din domeniile social-politic, tehnic, beletristic (preschimbarea se face lunar, la cerințele cititorilor chiar mai des), iar pentru literatura social-politică — vitrine cu noutăți sau pe diverse teme, liste bibliografice de recomandare și de cărți nou soșite (însoțite de o scurtă prezentare).

Sub genericul „Grupa sindicală, colectiv al educației comuniste”, am organizat o serie de acțiuni — expuneri, dezbateri, expoziții de cărți, simpozioane pe teme „Perfecționarea mecanismului economico-financiar — introducerea noilor indicatori de producție netă și producție fizică”, „Autoconducerea muncitorească și autogestiunea” — la care au participat și cadre de conducere din cadrul consiliului oamenilor muncii.

Bătălia pentru o nouă calitate a muncii se face simțită prin numeroasele idei practice izvorite din continua preocupare pentru nou, eficient, pentru reducerea cheltuielilor materiale, a importului. Stau mărturie cele peste 30 de invenții și inovații, parte din ele deja intrate în producție și cu rezultate bune. Printre cititorii permanenți ai bibliotecii se numără și tehnicianul Ștefan Gheorghiu, inginerul Sergiu Balaban, maistrul Gheorghe Lupea și Aurel Spanache, muncitorii Aurel Cocu și Miron Mitache, nume bine cunoscute în cadrul largii mișcări de creație științifică și tehnică din cadrul șantierului nostru.

CONSTANȚA CHITU

Biblioteca Clubului „Mînerul”
Filipeștii de Pădure

În atenție: lectura minerilor

Diversitatea condițiilor de mediu în care activează întreprinderea minieră Filipeștii de Pădure, profilul economic de ramură, specificul muncii noastre, toate acestea constituie

cadru social-uman în care trebuie să se desfășoare activitatea cu cartea. Această complexitate și diversitate de situații ne obligă la o atitudine realistă față de condițiile în care ne desfășurăm activitatea.

În primul rînd, se impune cunoașterea cerințelor și sarcinilor de producție, preferințelor colectivului de mîneri. Acest lucru îl realizăm mai ales cu sprijinul membrilor colectivului de sprijin al bibliotecii. De un real folos s-au dovedit a fi și discuțiile individuale și în grup pe care le purtăm cu ocazia deplasărilor noastre la locurile de muncă ale minerilor. Ca și întîlnirile periodice ale consiliului bibliotecii cu activul cultural de la una sau două grupe sindicale, unde sînt puse în discuție planurile noastre de muncă, iar părerile critice, precum și cele de apreciere sînt luate în considerație prin întreprinderea unor măsuri concrete de remediere, de îmbunătățire a muncii cu cartea. Activitatea bibliotecii se află în atenția Consiliului oamenilor muncii al clubului, planurile ei de muncă — atît cele lunare, cit și cele trimestriale — fiind analizate cu mult simț de răspundere.

Deplasînd centrul de greutate al muncii de propagandă a cărții de la sediul bibliotecii la locurile de muncă ale minerilor, am realizat unul dintre dezideratele politicii culturale a partidului „Cartea la îndemîna fiecărui”. În acest context se înscrie și mărirea numărului de bibliotecii de secție.

Intensificarea și diversificarea activității de propagandă a cărții social-politice, a literaturii și informației tehnico-științifice prin forme la îndemîna bibliotecii — mici expoziții de cărți la locurile de muncă, vitrine de cărți, liste bibliografice pe teme ce se studiază în cadrul învățămîntului politico-ideologic sau pe meserii, popularizarea materialului informativ-documentar aflat în dotarea bibliotecii, rafturile tematice — au ecou în rîndurile oamenilor muncii. O atenție specială o acordăm tineretului, mai ales în direcția cultivării dragostei pentru meseria de minier.

Atît la sediul bibliotecii, dar mai ales în sălile culturale, la cîminul tineretului și în sectoare, prezența cărții beletristice și interesul pentru acest domeniu al literaturii este permanent menținut prin acțiuni specifice: prezentări de cărți, recenzii, expoziții, liste cu noutăți editoriale, lecturi, întîlniri cu scriitori prahoveni. Implicarea multilaterală a talenților literare în mișcarea cultural-artistică a localității și întreprinderii noastre și-a găsit o elocventă confirmare în cadrul cercului literar „Mateiu Caragiale” de pe lingă biblioteca noastră. Printre alte activități specifice, membrii cercului participă la

acțiunea „Clubul la navetiști acasă”, însoțind formațiile artistice care se deplasează în comunele în care domiciliază minerii noștri pentru a prezenta creații proprii.

Consiliul bibliotecii își concentrează atenția și asupra stimulării spre lectură a tinerilor care activează în cercurile clubului nostru — colaborarea cu conducerea clubului realizându-se pe baza studierii posibilităților concrete ale bibliotecii și necesitățile curente ale cercurilor. Prin propaganda constantă a posibilităților de documentare pe care le oferă biblioteca pentru diverse cercuri, atît tehnico-aplicative, cît și cu caracter artistic, prin vizitele organizate cu membrii cercului la bibliotecă, s-a ajuns la atragerea unei bune părți a acestora ca cititori. Ne-am propus realizarea unui sondaj în rîndul membrilor acestor cercuri pentru cunoașterea mai exactă a preferințelor de lectură în vederea completării adecvate a colecțiilor de carte și organizării unor acțiuni cu cartea conforme cerințelor reale.

COSTELA BERBECEA
Biblioteca sindicatului „Petrolul” Moinești

Rolul activ al bibliotecii

Biblioteca sindicatului „Petrolul” Moinești își oferă serviciile personalului muncitor de la Schela extracție Comănești, Schela de foraj Zemeș, Șantierul de construcții-montaj „Petrolul”. Peste 60 la sută din totalul forței de muncă locuiește în alte localități sau în cămine de nefamiliști și unități de cazare la locurile de muncă. Raportat la totalul personalului, 90 la sută reprezintă forța de muncă calificată.

Printre altele, în atenția colectivului bibliotecii noastre a stat găsirea și folosirea eficientă a posibilităților și a mijloacelor pentru asigurarea pătrunderii cărții pînă în cele mai îndepărtate locuri de muncă. Cele 18 biblioteci mobile — cele mai îndepărtate situate în județele Suceava și Neamț — au impus găsirea unor soluții specifice de asigurare a cărții la locul de muncă, soluții legate de cunoașterea atentă a necesarului de carte, a structurii personalului muncitor și a preferințelor reale de lectură ale acestuia. Am solicitat atunci sprijinul comitetelor de sindicat de la schelele deservite și al birourilor grupei de sindicat de la locurile de muncă pentru recrutarea și pregătirea unor buni bibliotecari cu muncă obișnuită. Totodată, am solicitat sprijinul direct al conducătorilor unităților respective pentru asigurarea mij-

loacelor materiale necesare reîmpros-pătării periodice a fondurilor de carte.

Instruirea profesională a bibliotecarilor obișteși se face trimestrial, conform unui program ce prevede consfătuiri, schimburi de experiență, dezbateri pe teme privind popularizarea cărții social-politice în sprijinul învățămîntului politico-ideologic, rolul cărții tehnice în perfecționarea profesională a oamenilor muncii și în activitatea de formare a omului nou. Calitatea acestor acțiuni a fost asigurată și prin participarea unor autori de carte tehnică, reprezentanți ai comisiei inginerilor și tehnicienilor, responsabili de biblioteci specializate din domeniul industriei petrolului. Totodată, prin organizarea lor am atins și un alt scop, și anume, cunoașterea fondului de carte al bibliotecii centrale (acțiunile desfășurîndu-se la sediul acesteia), popularizarea noutăților editoriale din domeniile social-politic, științific și tehnic, prezentarea experienței bune a bibliotecarilor cu muncă obișnuită, găsirea soluțiilor optime pentru activizarea tuturor bibliotecilor mobile și ridicarea nivelului de pregătire a bibliotecarilor cu muncă obișnuită.

Cunoașterea cerințelor de lectură o realizăm prin intermediul discuțiilor purtate în grupele sindicale, cu ocazia deplasărilor săptămînale, sau în cadrul acțiunilor cu cartea la locul de muncă, prin sondaje.

Un asemenea sondaj efectuat în opt biblioteci mobile, urmînd cunoașterea preferințelor de lectură și măsura în care biblioteca noastră, prin intermediul bibliotecilor mobile, satisface cerințele de lectură ale oamenilor muncii, ne-a relevat, prin răspunsurile celor 150 de subiecți chestionați, cîteva aspecte interesante privind eficiența activității bibliotecilor mobile. Iată, pe scurt, cîteva. La nivelul eșantionului, 84 la sută au biblioteci personale, ceea ce nu-i împiedică să practice și împrumutul la bibliotecă mobilă (86 la sută dintre subiecți). Navetismul ridică probleme deosebite în desfășurarea activităților politico-educative, deci și în cele de propagandă a cărții. 32 la sută dintre navetiștii chestionați declară că nu au timp de lectură, în timp ce procentul localnicilor care au dat același răspuns este de 7 la sută. În ceea ce privește interesele de lectură, pe primul loc se situează literatura social-politică, o explicație fiind și aceea că majoritatea manifestărilor cu cartea organizate la locurile de muncă au fost din acest domeniu. Pe locul doi, se află literatura tehnică. Un procent ridicat al celor care citează carte tehnică îl reprezintă muncitorii, aceasta fiind o reflectare a cerințelor calificării,

policalificării și reciclării, dar și o urmare firească a efectului acțiunilor întreprinse de către bibliotecă.

Din răspunsurile primite la întrebările referitoare la mobilurile lecturii și preferințele pentru un gen sau altul de carte, se poate trage concluzia că cerințele vieții, exigențele profesiei legate de sarcinile ce stau în fața economiei impun tuturor celor ocupați în sfera producției materiale obligația unei temeinice pregătiri profesionale, care justifică interesul constatant pentru lectură.

CEZARINA-VICTORIA ADAMESCU
Biblioteca sindicatului C.S.G.

Bibliobuzul uzinal — mijloc eficient de răspîndire a cărții la locul de muncă

Cel mai mare combinat de profil din țară, cu un personal numeros și instruit, Combinatul siderurgic Galați, cuprinde șapte mari uzine. Organizarea lecturii la aceste dimensiuni a ridicat, la un moment dat, o serie de probleme. Prezența unei biblioteci specializate cu aproximativ 24 000 de unități de evidență nu putea rezolva mulțimea cerințelor de informare, iar punctele de împrumut existente în secții — cu o dotare, în medie, de 530 de volume per bibliotecă — au ajuns în situația de a nu mai putea să răspundă în mod corespunzător nevoilor de lectură și de informare.

În urma unor studii pe baza evidențelor și a fișelor de cititor — urmărindu-se gradul de cuprindere a oamenilor muncii la lectură, precum și indicile de circulație a publicațiilor — a reieșit că respectivele biblioteci mobile dețin un fond de carte insuficient față de cerințele beneficiarilor, că amplasarea lor nu poate acoperi solicitările, accesul fiind îngreunat de situarea la distanțe prea mari (limitate de cuprindere la lectură ale fiecărei biblioteci de secție variază între 80 și 260 de cititori), că împrumutarea fondurilor de carte nu se putea face lunar. Soluția o reprezenta bibliobuzul. Unindu-ne eforturile cu biblioteca specializată de pe platforma industrială și cu Librăria „Cartea la locul de muncă”, am reușit să înzestrăm bibliobuzul, pentru început, cu un fond de 3 500 de publicații, cititorii beneficiind de trei servicii: împrumut de carte social-politică, științifică și de cultură generală; împrumut de carte tehnică și de specialitate; stand permanent cu vânzare.

Practicînd împrumutul pentru aduși, bibliobuzul vehiculează în pre-

zent în jur de 4 000 de volume. Peste 60 la sută îl reprezintă domeniile nebeletristice, din care aproximativ 30 la sută este carte tehnică de specialitate (de nivel mediu și superior).

Stabilit astfel încît bibliobuzul să fie prezent cînd se efectuează schimburile, programul satisface posibilitățile de frecventare ale muncitorilor din ambele schimburi. Locurile de staționare au fost stabilite în zonele de acces în uzine, ceea ce scurtează distanțele parcurse de cititori la minimum posibil și, implicit, timpul necesar împrumutului de carte. Parcursul și durata de staționare, orarul și alte detalii privind activitatea bibliobuzului sînt făcute cunoscute prin stația de radioficare, prin afișe, fluturași, presa locală sau prin activul sindical.

Siderurgiștii s-au deprins cu serviciile bibliobuzului, respectarea programului de împrumut și a graficului de staționare contribuind la întărirea acestor deprinderi. Accesul cititorilor la fondurile bibliotecii este nelimitat. Orice cerere, în condițiile în care titlul solicitat nu se află în rafturile bibliobuzului, este satisfăcută la proxima staționare. (Aceste cereri sînt trecute într-un caiet special.)

Pe parcursul celor patru ani de funcționare, au fost aduse unele îmbunătățiri, printre care: mai buna punere în valoare a colecțiilor printr-o judicioasă expunere la accesul liber la raft; introducerea evidenței primare pentru cunoașterea structurii fondului de carte și a lacunelor acestuia; extinderea programului de funcționare de la 3 la 5 ore de împrumut; împrăștierea fondului de publicații lunar sau ori de cîte ori a fost nevoie; organizarea sistematică și ritmică a acțiunilor de propagandă a cărții; asigurarea unui acces mai larg al oamenilor muncii la mijloacele de informare.

Pe scurt, avantajele folosirii acestui mijloc se reflectă în accesul, practic, nelimitat al tuturor muncitorilor de pe platformă la fondurile bibliotecii sindicatului și ale celei specializate cu cheltuieli minime de timp și cu posibilități mult lărgite de cunoaștere a resurselor de care dispun cele două unități pentru satisfacerea cererilor de lectură.

GEORGETA RADU

Biblioteca sindicatului Platforma-port Constanța

Lectura personalului navigant al flotei maritime române

Efectuată în perioada martie — mai 1978, pe un lot de 452 de persoane — comandanți, ofițeri, mecanici, mari-

nari și personal auxiliar aparținînd unui număr de 15 nave —, investigația s-a făcut pe bază de chestionare și discuții organizate sau individuale. Scopul ei: optimizarea activității cu cartea și, în special, satisfacerea în condiții mai bune a cerințelor de lectură.

Obiectivele principale urmărite au fost: motivația lecturii în funcție de necesitățile navigatorilor; cunoașterea domeniilor preferate de lectură; sugestia privind optimizarea lecturii.

Ipotezele pe care am căutat să le verificăm — rezultate din observații și discuții anterioare — au fost: presupuse cercetării. În ancheta prin chestionar au fost folosiți atît operatori de anchetă, cît și autoadministrarea individuală. Observația directă, cea indirectă, cît și interviurile au dus uneori la corectarea unor rezultate reieșite din analiza statistică.

În structura lotului investigat, se evidențiază media de vîrstă scăzută corelată cu dorința de ridicare a gradului de calificare profesională.

Primul obiectiv cu oprire mai amplă l-a constituit motivația lecturii. Aici s-a observat și o limită a chestionarului care, deși a oferit suficiente variante de răspuns, privind opțiunea pentru lectură, nu a putut realiza o departajare a acestora, datorită diferențelor de nivel în informare existente în mod obiectiv. De aceea, cercetarea s-a continuat și s-a aprofundat pe categorii de personal.

Ipoteza conform căreia lectura reprezintă o necesitate reală a fost confirmată prin determinările majore ale formării spirituale ale navigatorilor (lărgirea orizontului cultural, pregătirea profesională, pregătirea ideologică). Semnificativ este și faptul că lectura este considerată de marea majoritate a navigatorilor drept latură fundamentală a sedimentărilor spirituale. (80 la sută afirmă că lectura îi influențează în viață.) Intercalarea motivației „din plictiseală”, între dominantele menționate mai înainte, relevă existența unui timp liber nefolosit rațional. De aici, o primă sugestie celor care se ocupă de munca educativă în rîndul navigatorilor.

Domeniul preferat de lectură este beletristica și, în special, proza (literatura de inspirația istorică, de aventuri și spionaj, de dragoste; biografiile unor oameni de seamă, precum și literatura care se inspiră din viața navigatorilor). Preferința pentru poezie se află pe o curbă ascendentă, mai ales că în rîndul navigatorilor numărul creatorilor de versuri este în creștere. Siluarea lecturii în primele trei activități preferate, îi conferă acesteia un loc ce reprezintă o

garanție a eficienței în arsenalul mijloacelor educaționale.

În ceea ce privește sursele de informare și de procurare a publicațiilor, pe primul loc se situează biblioteca navală, în mai mică măsură cea personală, foarte puțin relațiile intercolegiale și aproape deloc bibliotecile din străinătate. Se impune necesitatea unei informări mai largi și, îndeosebi, asigurarea procurării la timp a noutăților editoriale.

Opiniile exprimate de către cei chestionați demonstrează interesul real pentru lectură. De aici și observațiile la obiect privind necesitatea unui număr sporit de volume, schimbarea atentă și responsabilă a fondului de carte pentru fiecare navă și pentru fiecare cursă, introducerea mai multor noutăți editoriale, perfecționarea instrumentelor de informare ale bibliotecii navei prin punerea la dispoziție a mai multor bibliografii de recomandare, pliante, buletine de prezentare a unor lucrări mai importante. La acestea se mai adaugă formularea unor cerințe privind: prezentarea, cel puțin trimestrial, a unui semnal editorial pentru fiecare navă, amenajarea unei case speciale pentru navigatori într-o librărie din Constanța (cu materiale de informare, seturi reținute din noile apariții), elaborarea unor ghiduri de lectură, respectarea de către Centrul de librării a precomenzilor, îmbunătățirea aspectului grafic al cărților (mai ales al copertilor), stabilirea mai judicioasă a tirajelor în funcție de cerințele reale.

Beneficiarii serviciilor bibliotecilor de pe nave și-au manifestat, de asemenea, dorința de a putea participa mai des la întîlniri cu personalități ale vieții noastre culturale.

În concluzie, investigația a confirmat o realitate ce nu miră pe nimeni: cartea ocupă locul unui prieten apropiat al marinarului.

ELENA HAITĂ

Biblioteca sindicatului Intreprinderii de Tevi „Republica”

Biblioteca și cenaclul literar

De la reorganizarea lui, în 1973, cenaclul literar „Republica” s-a integrat firesc în viața întreprinderii al cărei nume îl poartă. Funcționînd în cadrul bibliotecii sindicatului, activitatea lui se împletește cu aceea de propagare a literaturii în rîndurile oamenilor muncii.

În afara activităților de „laborator”, specifice unui cerc de creație, membrii cenaclului își fac simțită din plin prezența în mijlocul tovarășilor lor de muncă. În ședințele-dezbateri, organizate la sediul biblio-

teorii, sînt abordate probleme teoretice ale literaturii, ca și cele legate de mișcarea literară contemporană din țara noastră. Invitații de onoare ai acestor acțiuni sînt, deseori, nume consacrate ale vieții noastre culturale.

Contactul cu publicul îmbracă diverse forme. Momentele poetice organizate la locurile de muncă, emisiunile de la stația de radioamplificare, recitalurile de versuri programate la clubul întreprinderii, spectacolele de poezie însoțite de proiecții și muzică, momentele satirice ilustrate sînt cîteva din modalitățile de marcarea a prezenței cenaclului în mijlocul făuritorilor de bunuri materiale.

Antrenarea membrilor cenaclului la realizarea acțiunilor de propagandă a cărții reprezintă un fapt obișnuit. Prezentarea ultimelor apariții editoriale la locurile de muncă, organizarea de dezbateri pe marginea unor lucrări de larg interes, participarea activă la întîlnirile cu scriitorii sînt tot atîtea ocazii și forme de implicare concretă în actul de cultură al fiecărei zi de muncă.

M. GRECULESCU

Filatura română de bumbac

Lectura tinerelor fete — o preocupare constantă

Prioritar nu numai ca număr, dar și ca proveniență din mediul rural, tineretul feminin din filatura noastră a pus și pune în permanență probleme deosebite legate de muncă, de viață. Interesul pentru evoluția și comportamentul profesional și social al acestor tinere, ca și necesitatea organizării în timpul lor liber a unor acțiuni cu caracter permanent, realizate în așa fel încît să le dezvolte și interesul pentru lectură, pentru activități folositoare, ne-a îndemnat să înființăm la cele două cămine de fete „Clubul tinerelor fete“.

Întîlnirile sînt organizate săptămînal, programul cuprinzînd, de cele mai multe ori, o „tabletă“ — succintă informare privind un eveniment politic intern sau extern; „dialog“ — dezvoltarea unei teme din cadrul unor cicluri mai largi axate pe literatura din domeniile social-politic, tehnico-economic, ateist-științific, beletristic; „mozaic“ — curiozități și știri din lumea largă, sfaturi pentru tineretele fete. Concomitent, mai funcționează în cadrul căminelor trei cercuri ale Universității cultural-științifice: „Tinerete și contemporaneitate“, „Oameni de seamă ai culturii românești“, „Tinerete, muncă, viață.“

În colaborare cu biblioteca specializată din întreprindere și cu sprijinul inginerilor, membri ai colectivului obștească al bibliotecii, realizăm propaganda tehnică printr-un complex de acțiuni legate de tehnologie, ridicarea calificării și perfecționării profesionale.

În ceea ce privește educația în spiritul eticii și echității socialiste, am introdus în practica curentă organizarea schimburilor de idei între tineretele noastre și eroii ai muncii socialiste, activiști, luptători din ilegalitate — în cadrul ciclului „Atitudini, idealuri, împliniri“.

Celor mai însemnate evenimente din istoria patriei le răspundem prin organizarea unor montaje literare, recitaluri de poezie — în cadrul ciclului „File de istorie“.

În domeniul educației ateist-științifice, experiența ultimilor ani a dovedit eficiența ciclului „Religia, frînă în dezvoltarea științei“. La fiecare întîlnire cu invitații noștri, profesori de biologie sau de filozofie, în afara diafilmelor, prezentăm și o serie de cărți, ori liste de recomandare. Ca răspuns la diversitatea de probleme ridicate de tineretele participante, organizăm ciclul „Idei și probleme contemporane“.

În educația estetică, punem accentul pe modalități menite să adîncască înțelegerea mesajului artistic — deosebit de eficient, dovedindu-se schimbînd de opinii între cititori, între aceștia și creatori. Pentru lărgirea cercului iubitorilor de poezie, mirăm deseori la acțiunile noastre poeți și actori, ambasadori competenți ai mesajului poetic.

L. ONUL

Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor Bistrița

Rolul cenaclului literar în educația estetică

Educația estetică constituie la nivelul Bibliotecii Casei de cultură a sindicatelor din Bistrița una dintre constantele activității de propagandă a cărții. Existența cenaclului literar „George Coșbuc“, care funcționează pe lângă biblioteca noastră, se înscrie în specificul muncii pe care o desfășurăm. El reprezintă ambianța prielnică apariției, formării și dezvoltării unor talente prin forme specifice: șezători, ședințe de lucru, schimburi de experiență și publicarea unor culegeri („9 dimineți“, Editura Dacia, 1975; „Spații posibile“, Editura Dacia, 1979). Prezența membrilor cenaclului la principalele manifestări culturale județene, interjudețene, la e-

miuniunile de radio și televiziune, în paginile literare ale ziarului județean *Ecoul*, precum și în revistele *Tribuna*, *Steaua*, *Vatra*, *Cronica*, *Convorbiri literare*, *Argeș*, *România literară*, *Lucașăru*, *Ramuri*, *Orizont*, *Amfiteatru*, *Echinoc*, ca și la acțiunile întreprinse de bibliotecă — seri de poezie, medalioane literare, concursuri „cine știe câștigă“, procese literare —, dovedește certa valoare a acestor creatori și sensul concret al implicării lor în viața culturală de pe meleagurile noastre.

Colectivul obștesc al bibliotecii este format în bună parte din cei mai activi membri ai cenaclului literar. Multe dintre acțiunile întreprinse poartă pecetea participării active a acestora. În cadrul programului larg de popularizare a valorilor autentice ale artei și culturii, s-au remarcat acțiunile consacrate istoriei cărții și a bibliotecii, evoluției tiparului, rolului cărții românești în răspîndirea culturii europene, ca și acțiunile întreprinse la căminele de nefamiliști: medalioane literare (Brîncuși, Eminescu, Minulescu, Coșbuc, Goga, Sadoveanu, Argezi), audiții muzicale, proiecții de filme, recenzii, expoziții de carte.

La sediul bibliotecii sînt organizate, tot în colaborare cu cenaclul literar, acțiuni complexe — cartea, scriitorul, filmul —, ca și ciclul „Inițiere în muzică“, cu ajutorul cadrelor didactice de la Școala de muzică și arte plastice din Bistrița.

Faptul că membrii cenaclului colaborează intens la realizarea textelor pentru montaje literare, pentru brigăzile din întreprinderi este un exemplu în plus privind implicarea lor în actul cultural concret.

FILOMELA NEAGOE

Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor Iași

Completarea fondului de carte — un act de responsabilitate profesională

Amplasată în zona industrială a orașului și într-un centru școlar industrial, biblioteca Casei de cultură a sindicatelor din Iași trebuie să răspundă cerințelor reale de lectură și informare ale unor importante categorii de oameni ai muncii.

În vederea creșterii contribuției bibliotecii noastre la realizarea sarcinilor educaționale actuale și de perspectivă, îmbunătățirea calitativă a structurii colecțiilor se înscrie astăzi drept o obligație de mare răspundere profesională. Ponderea literaturii so-

cial-politice, tehnice și economice, în colecțiile noastre, ca și în achiziții, cunoaște creșteri substanțiale și răspunde intereselor tot mai complexe de informare și de lectură ale cititorilor noștri.

Angajarea pe un drum bun în echilibrarea tematică a colecțiilor prin creșterea numărului de volume nebeletristice se resimte deja în ultimii ani. Astfel, din totalul de 2 790 de volume achiziționate anul trecut, 50 la sută (1 402) sînt din domeniul nebeletristice. (Fondul de carte al bibliotecii se ridică la 50 785 de volume dintre care 59 la sută literatură beletristică și pentru copii, iar 41 la sută literatură nebeletristică.)

Calea principală a completării colecțiilor este îndreptată spre creșterea ponderii în achiziții a lucrărilor destinate pregătirii politico-ideologice, formării și dezvoltării concepției materialiste despre lume, lărgirii orizontului cunoștințelor științifice, tehnice, pregătirii și perfecționării profesionale. Cerințele completării judicioase a fondurilor de carte, avînd în vedere folosirea eficientă și rațională a producției editoriale, ne-au condus la practica curentă de a studia la colectura bibliotecilor comenzile făcute de celelalte biblioteci ale sindicatelor din zona industrială — cum ar fi cele de la Întreprinderea metalurgică, Combinatul de fibre sintetice, Combinatul de utilaj greu — pentru a asigura, prin propriile noastre comenzi, o arie cât mai largă de lucrări din domeniul literaturii tehnice și economice.

Urmărirea onorării precomenzilor o facem atît prin confruntarea cu proiectele planurilor editoriale, în care am trecut în dreptul fiecărui titlu numărul de exemplare comandate, cît și prin fișele-semnal pe care ni le expediază cu regularitate Biblioteca județeană „Gh. Asachi”.

Greutățile ivite pe parcurs sînt cele îndeobște cunoscute și de către celelalte biblioteci.

VICTORINA PÂRLEA

Biblioteca sindicatului Clubului „Siderurgistul” Hunedoara

În sprijinul instruirii și perfecționării profesionale

Municipiul Hunedoara — puternic centru muncitoresc — dispune de trei biblioteci publice — Biblioteca municipală, Biblioteca Clubului „Siderurgistul” și Biblioteca Clubului „Constructorul” — de o rețea de 25 de biblioteci școlare, de trei biblioteci specializate (C.S.H., I.C.S.H. și Institutul de subingineri) și de o rețea a bi-

bliotecilor cooperative meșteșugărești. Disponerea teritorială a celor trei biblioteci publice este în măsură să satisfacă cerințele populației hunedorene care numără aproape 100 000 de locuitori.

Structura fondurilor de publicații ale Bibliotecii „Siderurgistul” (83 138 de volume, 45 de titluri de periodice, dintre care 35 sînt publicații științifico-tehnice și economice) și politica de completare a lor reflectă preocuparea pentru satisfacerea cerințelor de pregătire profesională ale oamenilor muncii. Prin cele 24 de biblioteci filiale și mobile, biblioteca centrală menține un contact permanent cu beneficiarii ei, fiind la curent, lotodată, cu structura planului de învățămînt din întreprindere, cu sarcinile economico-sociale, cu mutațiile ce intervin în meseriile practicate în combinat.

Fiecare om al muncii din cadrul combinatului nostru este cuprins, anual, într-o formă de pregătire profesională. Cunoșcînd din timp structura acestor cursuri, cît și numărul cursanților, colecțiunile bibliotecii noastre asigură necesarul de carte tehnică și științifică, întocmește bibliografii de recomandare pe meserii pe care le pune la dispoziția fiecărui cursant. Serviciile bibliotecii noastre satisfac și cerințele de lectură și studiu ale celor care urmează cursurile școlare de specialitate, ale Institutului de subingineri din Hunedoara și ale celor cuprinși în învățămîntul mediu și superior fără frecvență. La nivelul municipiului a fost înființat un catalog colectiv al cărților tehnice aflate în bibliotecile din localitate, astfel că fiecare dintre ele este în măsură să ofere solicitanților informații asupra titlurilor căutate și să le faciliteze împrumutul lor. Împreună cu biblioteca specializată a combinatului, alcătuim, trimestrial, un buletin bibliografic prin intermediul căruia furnizăm informații asupra titlurilor nou achiziționate. Practicăm împrumutul interbibliotecar, atît pe raza județului, cît și cu centrele universitare din țară, în special pentru a veni în sprijinul mișcării de invenții și inovații.

În perspectivă, colectivul bibliotecii noastre își propune lărgirea serviciilor către populația Hunedorei, înființarea mai multor cercuri de prieteni ai cărții științifice și tehnico-economice, lărgirea și diversificarea colaborării cu diverse forme de învățămînt în care sînt cuprinși oamenii muncii.

Certe realizări, dar și certe probleme ce își așteaptă soluționarea

Ponderea bibliotecilor sindicatelor — ca număr de unități, colecții de publicații, posibilități de satisfacere a cerințelor de lectură — în rețeaua bibliotecilor publice le conferă certe responsabilități. Rezultatele și experiența acumulată — unele elemente sînt înfățișate, fără a fi epuizate, în paginile de față — emit pretenții calitativ superioare de permanentă perfecționare.

Parte integrantă a sistemului de lectură publică, bibliotecile sindicatelor, indiferent de mărime, au drept menire propaganda și difuzarea largă a cărții. Completarea și organizarea judicioasă a fondurilor de publicații impun și în rețeaua acestor instituții existența unei coordonări a achizițiilor la nivel teritorial — localitate urbană sau județ —, fondurile puse la dispoziție de către comitetul sindicatului din întreprindere sau instituția respectivă urmînd să fie utilizate astfel cu mai multă pricepere. (De bibliotecari de profesie dispun doar aproximativ 170 de unități.)

Criterii științifice mai ferme sînt cîtă prelucrare și organizarea fondului de carte. Accesul liber la raft nu este generalizat (din diverse motive, de regulă, subiective), prelucrarea fondurilor de carte este încă în suferință. De aici, și starea necorespunzătoare a catalogelor — prezente, în unele locuri, doar ca mobilier —, sau carențele privind modalitățile specifice domeniului biblioteconomic de propagandă a cărții.

Exemplele bune oferite de multe biblioteci din case de cultură și cluburi, precum și de unele biblioteci ale comitetelor sindicatelor din întreprinderi și instituții nu pot acționa doar pe baza unor influențe molipsitoare.

Se impune cu stringență atribuirea unor funcții de îndrumare și de coordonare a activității (inclusiv de achiziție, completare și prelucrare a fondului de publicații) la nivelul bibliotecii casei de cultură a sindicatelor din centrul de județ, cu sprijinul permanent al reprezentanților celor mai mari biblioteci ale sindicatelor din județ, ai bibliotecii județene, municipale și orașenești din teritoriu. Bineînțeles că și în județele în care nu funcționează încă o bibliotecă a casei de cultură a sindicatelor, utilitatea unui colectiv de îndrumare și coordonare nu se mai pune în discuție.

De altfel, colaborarea între cele două tipuri de așezăminte de cultură — de stat și ale sindicatelor — în domeniul propagandei cărții, se cere, prin forța realității în continuă evoluție, substanțial îmbogățită. Un aspect a fost menționat mai sus. Un alt este acela al amplasării, în funcție de posibilitățile materiale de care dispun, a unităților pe teritoriul unei localități astfel încât să fie asigurat accesul cit mai lesnicilor la populației la lectură, indiferent dacă acesta se face prin mijlocirea bibliotecii sindicatului sau a celei de stat. De ce să nu ne gândim, uneori, și la posibilitatea funcționării unor biblioteci ale căror colecții să fie mai mari, mai bune calitativ, mai bine prelucrate și întreținute prin asigurarea existenței lor pe baza dublei subvenționări?

Inițierea lectoratelor, la nivel județean, în vederea asigurării unui cadru organizatoric de popularizare a experiențelor bune, de pregătire și perfecționare profesională a bibliotecarilor sindicali, mai ales a celor cu muncă obștească, este o acțiune meritorie. Desigur că eficiența ei depinde direct de calitatea programului de activitate, a cadrelor solicitate să se ocupe de această acțiune, de înțelegerea necesității ei atât de către cei care au în directă răspundere bibliotecile, cit și de către cei care răspund de destinele întreprinderii sau ale instituției în care acestea funcționează. În același context, ar trebui avută mai atent în vedere și activitatea bibliotecarilor care se ocupă de bibliotecile specializate din întreprinderi și instituții. Oare pregătirea lor profesională nu trebuie să preocupe pe nimeni?

Paginile publicației noastre sînt permanent deschise schimbului de experiență și opinii din toate rețelele de biblioteci. Este, implicit, o invitație adresată și lucrătorilor din rețeaua bibliotecilor sindicatelor, factorilor responsabili din domeniu în dorința optimizării neîntrerupte a eficienței propagandei cărții.

Grupaj realizat de
ANNE-MARIE MIHÎȚ

Completarea colecțiilor

Între cerințe și posibilități

La început de cincinal se ridică, firese, în fața fiecărui domeniu de activitate probleme legate de optimizare, estimîndu-se obținerea unor rezultate superioare. Cu atât mai mult, în condițiile celui actual ce își are fixate coordonatele de bază sub semnul calității și al eficienței. Înscrise în frontul culturii noastre socialiste, de largă respirație democratică și umanistă, bibliotecile publice reflectă, prin colecțiile de publicații constituite de-a lungul a ani și ani, potențele spirituale, consistența gândirii, rezultatele muncii, ale inteligenței creative la nivel național și universal. De aici și importanța acțiunii de achiziționare și completare a fondului de carte, un proces aflat în permanentă stare de perfectibilitate și dependență, la rîndul lui, de factori care-l influențează direct și asupra cărora, din păcate, uneori, nu poate să decidă.

Ațit în rubrica specială destinată, cit și în alte materiale publicate, redacția a abordat diverse aspecte ale problematicii mai sus menționate în funcție de acuitatea lor. Ancheta de față continuă seria aducînd unele elemente legate de situația actuală a relației bibliotecă județeană — colecțura bibliotecilor — centrul de librării. Punctele de vedere ale celor abordați, realitatea ca atare reprezentată de date și fapte ne permit susținerea unor aprecieri și chiar a unor propuneri de îmbunătățire a stării actuale.

Pornind de la cifre*)

Compararea numărului de titluri și de exemplare intrate în bibliotecile județene din Dolj, Galați, Iași, Prahova și în Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” din București oferă următoarea ierarhizare: Biblioteca județeană „V.A. Urechia” din Galați — 3 892 de titluri în 20 833 de exemplare; Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” din București — 3 281 de tit-

luri în 14 304 exemplare; Biblioteca județeană „G. Asachi” din Iași — 2 600 de titluri în 18 174 de exemplare; Biblioteca județeană Dolj — 2 470 de titluri în 14 100 de exemplare; Biblioteca județeană „N. Iorga” din Ploiești — 2 384 de titluri în 13 325 de exemplare. În ceea ce privește bibliotecile comunale, folosind drept criteriu numărul de titluri achiziționate, situația se prezintă astfel: județul Dolj (95 de biblioteci comunale) — 632 de titluri în 50 615 exemplare; județul Galați (56 de biblioteci comunale) — 580 de titluri în 31 542 de exemplare; județul Prahova (86 de biblioteci comunale) — 400 de titluri în 28 600 de exemplare; județul Iași (85 de biblioteci comunale) — 230 de titluri în 25 000 de exemplare. Înseamnă că dotarea medie pe bibliotecă comunală este de 563 de exemplare în județul Galați, 532 de exemplare în județul Dolj, 333 de exemplare în județul Prahova și 294 de exemplare în județul Iași. Prin compararea numărului de titluri intrate cu cel al numărului de exemplare, se poate deduce că în județele Galați și Iași fiecare unitate se bucură de o dotare asemănătoare din punct de vedere al conținutului, diferențele provenind din specificul localității în care funcționează. Cum se explică însă diferențele mari constatate în celelalte două județe? Chiar dacă luăm în considerare deosebirile de specific între localități, răspunsul rămîne incomplet. Se pare că explicația o găsim în modul în care bibliotecile județene au reușit să rezolve dificilele probleme ale corelării unui anumit număr de titluri cu numărul limitat de exemplare pe care centrele de librării le-au pus la dispoziția bibliotecilor comunale. Acolo unde, în condițiile reducerii cantității la jumătate, raportul între numărul de titluri și de exemplare s-a păstrat, a fost asigurată o repartizare echitabilă: județul Galați — 1 032 de titluri în 56 486 de exemplare comandate,

*) Toate datele din ancheta se referă la anul 1980.

580 de titluri în 31 542 de exemplare achiziționate; județul Iași — 460 de titluri în 38 000 de exemplare comandate, 230 de titluri în 25 000 de exemplare achiziționate. Acolo unde acest raport nu a fost respectat, numărul de exemplare dintr-un titlu nu a mai permis expedierea lui în toate bibliotecile comunale: județul Dolj — 1 541 de titluri în 125 740 de exemplare comandate, 632 de titluri în 50 615 exemplare achiziționate; județul Prahova — 930 de titluri în 64 000 de exemplare comandate, 400 de titluri în 28 600 de exemplare achiziționate. Dacă în cazul județelor Galați și Iași, precomenzile au fost respectate în proporție de 56 la sută și, respectiv, 50 la sută la numărul de titluri, iar la numărul de exemplare în proporție de 57 la sută și, respectiv, de 66 la sută, în cazul județelor Dolj și Prahova, procentul este de 41 la sută și 43 la sută, respectiv, 42 la sută și 44 la sută.

Au fost mai vitregite de către centrele de librării bibliotecile comunale din ultimele două județe menționate sau estimarea cantitativă a nevoilor a depășit cu mult posibilitățile reale de satisfacere a lor? Un răspuns prin nu sau da ar fi incomplet și poate că ar nedreptăți una dintre cele două instituții.

Încercăm să răspundem prin cîteva exemple.

Ne oprim, mai întâi, asupra unei experiențe care atît prin rezultatele palpabile, cît și prin îndelungata ei existență probează eficiența.

Experiența Galațiului — o practică tabu pentru celelalte județe?

De ani de zile, indiferent de proporția în care editurile își respectă proiectele de planuri de apariții, de tirajul cărților tipărite, de cantitatea livrată

la nivelul județului, definitivarea precomenzilor se face pe baza exemplarului semnal. Pus operativ la dispoziția bibliotecii județene de către centrul de librării în intenția clară de a sigura edificarea completă asupra oportunității prezenței respectivului titlu în rafturile bibliotecilor și de a stabili, de comun acord — (într-un seama de interesele ambelor instituții: bibliotecă și librării —, numărul de exemplare ce vor intra în circuitul lecturii publice, exemplarul semnal își îndeplinește eficient misiunea. Bineînțeles în condițiile funcționării perfecte a unor relații de colaborare și de înțelegere reciprocă a mijloacelor de îmbinare echitabilă a cerințelor lecturii publice, respectiv ale bibliotecilor, cu cele ale comerțului, respectiv ale librăriilor. Și cum o colaborare presupune cel puțin doi parteneri, cele două instituții cooperează perfect, în bună parte datorită faptului că directorii lor sînt convingiți că aceștia la orice carte trebuie să fie asigurat pentru o masă cît mai largă de oameni. Aprecierile directorului Bibliotecii județene „V. A. Urechia”, Nedelcu Oprea, la adresa partenerului, directorul Centrului de librării, Titus Savin, izvorăsc din această lungă colaborare la bază careia a stat și stă principiul enunțat mai sus. „Dacă trebuie să alegem, atunci o carte este mai îndreptățită să stea în primul rînd, în rafturile Bibliotecii „V. A. Urechia”, decît în cele ale bibliotecii personale a lui Ionescu sau Popescu”. O afirmație pe care Titus Savin nu numai că o face, dar, ceea ce este mai important, o pune în practică.

Oferim în tabelul de mai jos datele principale ale achizițiilor pe anul 1980.

Ele reflectă respectarea unor criterii ce îmbină cerințele unei completări raționale a fondurilor bibliotecilor și mijloacele financiare de care dispun acestea cu posibilitățile reale oferite de producția editorială și extraedito-

rială*. Este meritul colectivului bibliotecii județene, al celor care se ocupă, în special, cu acest compartiment al activității, dar și al conducerii centrului de librării care a reușit să „împacă” rigorile indicilor planului de desfacere a cărții prin librării cu cele ale completării raționale a fondurilor de publicații în bibliotecă. Probleme se ivesc tot timpul, ea de altfel în fiecare județ. Cheia rezolvării lor se află însă în dorința efectivă de a cumpăni cu responsabilitate asupra priorităților, de a stabili o relație firească între cerințe și posibilitățile reale, nu întotdeauna optime.

Să vedem, în continuare, care este situația în celelalte județe.

Perseverența își arată roadele

Pentru Biblioteca județeană „Gh. Asachi” din Iași, după propria-i apreciere, 1980 a reprezentat, din punct de vedere al calității achizițiilor, cel mai bun an din ultimii zece. După îndelungi discuții și insistențe, la intervenția, în unele cazuri, a Comitetului județean de cultură și educație socialistă, Centrul de librării s-a străduit să răspundă, atît cît i-au permis fondurile de carte, să onoreze solicitările bibliotecii județene. De menționat, drept un cîștig la capitolul colaborare, efectuarea unor recartări de titluri de la librării la colectura bibliotecilor. Ele au permis, în primul rînd, acoperirea unor goluri în fondurile bibliotecii județene. Dar tot așa de bine ele pot fi îndreptate spre bibliotecile orașenești sau comunale. Tot pe baza unei înțelegeri corecte a nevoilor bibliotecii, a fost facilitată achiziționarea din comerț a unor titluri reprezentative din literatura pentru copii.

* În cadrul unei producții editoriale de 2 474 de titluri pe anul 1980, diferența de pînă la 3 892 de titluri este dată de producția extraeditorială și restanțele din anul 1979.

Biblioteca	„V. A. Urechia”		Comunale		Orășenești		B.m. Tecuci	
	Nr. titluri	Nr. vol.	Nr. titluri	Nr. vol.	Nr. titluri	Nr. vol.	Nr. titluri	Nr. vol.
Social-politic	792	2 891	134	9 641	135	369	318	836
Științific	319	1 189	16	829	17	45	76	218
Tehnic	393	1 603	12	526	14	29	117	278
Agricol	72	128	45	675	15	31	43	73
Beletristică	1 236	8 199	240	10 471	245	531	623	1 977
Literatură pentru copii	137	4 184	89	7 218	89	303	120	981
Alte domenii	943	2 539	44	2 182	49	94	231	486
Total	3 892	20 833	580	31 542	564	1 402	1 528	4 849

Din păcate, așa cum ne declara directorul bibliotecii județene, Constantin Gilea, editarea unui număr insuficient de titluri de lucrări de nivel mediu și elementar din domeniul agrozootehnic a dus la situații pe care nici măcar înțelegerea găsită la centrul de librării nu le-a putut preveni. Actualele sarcini puse în fața agriculturii reclamă un volum de cunoștințe mult sporit și absolut necesar celor care lucrează în acest domeniu. Cu ce se prezintă bibliotecile în fața lor, în condițiile în care literatura de specialitate ce se adresează acestei categorii de cititori este slab reprezentată? Sînt deficiențe ce se reportează de la an la an. Motivațiile nu lipsesc. Am mai semnalat și cu alte prilejuri insatisfacțiile legate de slaba prezentă a cărții de specialitate destinată masei largi a agricultorilor. Scadența nu mai poate fi aminată. Editura „Ceres” trebuie să ofere în acest cîmp al eficienței și calității, marcat de sarcinile mobilizatoare ale revoluției agrare, acele lucrări a căror lipsă a fost semnalată an de an și resimțită din plin.

Dacă partenerii s-ar gândi mai mult la diversificarea formelor de colaborare

O discuție la Ploiești cu directorul Bibliotecii județene „N. Iorga”, Gheorghe Maxim, și cu directorul Centrului de librării, Elena Nițu, judecată prin caracterul ei sincer și constructiv, ar putea fi considerată drept un prim pas într-o nouă etapă de colaborare între cele două instituții.

Achizițiile pentru biblioteca județeană, de regulă, nu pun probleme deosebite. În schimb, cele pentru bibliotecile comunale (86 de unități) oferă o lungă listă de titluri — în bună parte, lucrări ce intră în profilul colecțiilor acestui tip de bibliotecă — precomandate în cel puțin 86 de exemplare, la care se adaugă cele pentru biblioteca județeană, și primite în 2, 3 sau, cel mult, 10 exemplare. Se pare că nu simpla coincidență face ca titlurile respective să aibă și o mare căutare „pe piață” — cărți pentru copii, cele din colecțiile de largă circulație. Argumentele invocate de către centrul de librării sînt cele două atât de bine cunoscute de către bibliotecii: numărul insuficient de exemplare repartizat de la centru și planul de vânzare al librărilor. Cum însă județul Prahova, ca de altfel și alte județe, beneficiază de o cantitate de cărți repartizată, de la centru, se pare, în mod echitabil, se pune, firesc, întrebarea: de ce în județul Galați se poate, iar în Prahova, nu? Răspunsul directorului centrului de librării — izvorit, sperăm, dintr-o înțelegere a necesită-

ții de a acorda un sprijin efectiv lecturii publice — a fost: „Ne vom strădui să trecem colaborarea noastră cu biblioteca județeană pe aceleași principii și modalități de lucru ca la Galați. Inclusiv, folosirea exemplarului semnal”. L-am consemnat ca atare. Și vom reveni, nu peste multă vreme, pentru a înregistra primele roade.

Sperăm că la acest răspuns vor reflecta și vor da dovadă de receptivitate și alți parteneri ai bibliotecilor județene, directorii ai centrelor de librării din Dolj, București, Brașov, Brăila, Hunedoara. Și enumerarea poate continua.

Ne gândim, de exemplu, la județul Dolj. Dacă ai în grijă completarea fondurilor a 95 de biblioteci comunale și, de fiecare dată, împliniri greutăți în repartizarea unui număr suficient de exemplare pentru ca un titlu să intre în fiecare unitate, atunci precomanzi mai multe — ca să primești, totuși, ceva! — dar acest „ceva” este cu mult sub așteptări. Este de vină Biblioteca județeană Dolj că n-a făcut o evaluare mai apropiată de realitate, de posibilități? În parte. Se pare însă că este constrinsă să procedeze astfel, tocmai prin practica centrului de librării de a nu pune, măcar pe același plan, cerințele propagandei cărții prin sistemul lecturii publice cu cele ale comerțului de carte. Se colaborează cu mai puțină înțelegere cu cooperarea de consum de la care, pe baza unor recenziuni, au fost îndreptate spre bibliotecă o seamă de titluri.

Propuneri constructive

Pe bună dreptate ne putem întreba: sînt folosite în maximum eficiență actualele posibilități în toate județele? Dacă sînt invocate doar greutățile, atunci, în cele mai multe cazuri, răspunsul este negativ. Centrele de librării — prevalîndu-se de sarcinile planului de desfășurare a căror îndeplinire se răsfrînge direct asupra cuantumului retribuției lucrătorilor din rețea — caută să îndrepte spre vânzare un număr cit mai mare de exemplare din titlurile solicitate mai mult. Bibliotecile județene, îndreptățite, se străduiesc să asigure propriilor lor colecții, ca și acelorale ale bibliotecilor municipale, orașenești și comunale o structură tematică corespunzătoare actualelor cerințe ale propagandei cărții. Cuantumul precomenzilor este un argument. Dar nu cel hotărîtor. Pentru simplul motiv că tirajele nu se stabilesc numai în funcție de solicitările beneficiarilor — bibliotecile și librăriile, ambele, de fapt, exponente ale marelui public, — ci și de anumite cerințe și posibilități apreciate la nivel național. Firesc este ca, în atare condiții, defalcarea între cele două rețele să se facă direct propor-

țional cu procentul pe care fiecare îl reprezintă în planul anual de desfășurare — prin virament sau în numerar. La o sumă totală de 800 de milioane de lei (din care, valoarea manualelor școlare reprezintă aproximativ 230 de milioane de lei), bibliotecile achiziționează cărți în valoare aproximativă de pînă la 60 de milioane de lei. Deci în jurul unui procent de 10 la sută (scăzînd, bineînțeles, valoarea manualelor școlare). În cazul unor titluri ce nu pot să lipsească din colecțiile bibliotecilor, chiar dacă sînt ele comunale, centrele de librării nu trebuie să coboare, în repartizarea pe care o fac către biblioteci, sub acest procent. Obiectul cu care librăriile fac comerț este, în primul rînd, un instrument de propagandă, de educație, folosit de către biblioteci în condiții special create pentru acest scop.

Biblioteca județeană nu are dreptul de control asupra centrului județean de librării. Dar are dreptul și chiar obligația să insiste — apelînd la autoritatea comitetului județean de cultură și educație socialistă care coordonează direct activitatea celor două instituții — pentru respectarea criteriilor unei repartii nepreferențiale în avantajul librărilor. La Galați, nu numai că se respectă aceste criterii, dar sînt cazuri în care, dată fiind valoarea unor lucrări, importanța lor pentru colecțiile integrate sistemului de lectură publică, sînt îndreptate cu precădere spre rafturile bibliotecilor. Această practică a devenit un principiu ce stă la baza activității centrului de librării în relațiile cu biblioteca județeană. Și, după cum am mai menționat anterior, sînt ani buni de cînd se procedează așa. Deci, se poate!

Un element nou, și deloc constructiv, este acela că, pentru anul în curs, doar 10 centre de librării din 37 (3 județe fiind, la data culegerii datelor, în plină organizare) au mai transmis precomenzile defalcate pentru fondul pieții și pentru biblioteci. Deci totul se hotărăște la nivelul județului. Și aceasta, la solicitările respectivelor centre de librării. O modalitate de a „rezolva” diferențele privind criteriile de repartii? Cu atît mai mult se impune ca, în atare condiții, comitetele județene de cultură și educație socialistă să urmărească îndeaproape modul în care centrele de librării înțeleg să aplice, absolut în toate cazurile, principiile unei repartii echitabile. Este un drept al bibliotecii publice, izvorit din sarcinile pe care le are în procesul complex de formare a omului nou, de a beneficia calitativ și cantitativ, de instrumentul principal al activității ei: cartea.

Din discuțiile purtate cu factori responsabili din biblioteci, centre de librării, colecturi ale bibliotecilor, Centrala editorială, Întreprinderea de difuzare a cărții s-au conturat cîteva

puncte de vedere referitoare la actual sistem de achiziții a cărților și la unele posibilități de optimizare a lui.

Cadrul actual se bazează pe relația la nivel de județ: centrul de librării — colectură — bibliotecă (județeană sau alte unități titulare de contract). Aici se stabilesc precomenzile, tot aici se definitivează comenzile și repartițiile. La nivel central, pe baza precomenzilor trimise de către fiecare centru de librării și a tirajelor, stabilite la nivelul Centralei editoriale, întreprinderea de difuzare a cărții efectuează expediția cărților către beneficiar. Cu aceleași cheltuieli de transport și de ambalaj, cu același personal se face o singură expediție pentru fondul pieței și pentru bibliotecă — către beneficiarul direct și, totodată, titularul de contract: centrul de librării. Deci minimum de cheltuieli.

Situația are însă și alte aspecte. Și ele ridică, pe bună dreptate, o seamă de întrebări. Este inevitabil ca acest sistem să conducă la neajunsuri, uneori flagrante, în procesul de completare a fondurilor de cărți ale bibliotecilor? Unde și cum poate fi el îmbunătățit? Dacă la Galați se probează o experiență cu rezultate bune ce stîrnesc invidia unor biblioteci județene, de ce n-ar stîrni interesul altor centre de librării? Este păgubitoare pentru ele? Tot experiența Galațiului dovedește că librării de aici nu cîștigă mai puțin decât colegii lor din alte județe.

Circumscrierea acestor întrebări și a altora care se pot ridica cadrului delimitat de elementul esențial — producția editorială, bazată pe principii și indicatori evaluați la nivelul cerințelor și posibilităților actuale ale economiei noastre, ne conduce, firește, spre căutarea unor soluții de optimizare în interiorul actualului sistem.

Ele se referă, prioritar, la exercitarea de către comitetele județene de cultură și educație socialistă a unui control mai ferm și permanent asupra modului concret în care centrele de librării își respectă obligațiile față de bibliotecă prin asigurarea cărților necesare (ca număr de titluri și de exemplare) concretizării atribuțiilor pe care le au în domeniul propagandei și al educației. Îndrumarea și controlul privesc toate fazele procesului de achiziții și completare.

Credem că există acum condițiile pentru realizarea, la nivel județean, a coordonării achizițiilor bibliotecilor publice — de stat și ale sindicatelor —, ale celor școlare și ale cooperației meșteșugărești. Pentru început s-ar putea realiza în mod experimental — la Galați sau în Prahova, de exemplu, sau în oricare județ dispus să se angajeze la o asemenea acțiune —, sub directă îndrumare a forurilor de specialitate

ale celor două instituții: biblioteca și centrul de librării.

Se simte și lipsa unor instrumente mai operative de informare asupra producției editoriale. Cele existente, scoase de către Centrala editorială (*Cărți în curs de apariție*, trimestrial, și buletinul lunar de apariții, ce se editează, din păcate, cu întârziere), sînt neoperative și, în bună parte, inefficiente. Centrala editorială ar tre-

bui să găsească forme mult mai eficiente și operative care, fără să presupună cheltuieli suplimentare, să asigure informarea exhaustivă a bibliotecilor — titulare de contract cu colectura, nu numai a centrelor de librării, asupra aparițiilor editoriale, a schimbărilor intervenite în planurile editoriale.

Anchetă realizată de
ANNE-MARIE MIHIȚ

În loc de concluzii

Pentru eliminarea neajunsurilor semnalate și în ancheta de față, ca și a altora — legate de completarea colecțiilor bibliotecilor publice cu cărți din producția editorială curentă, ca și de păstrarea și valorificarea cărților și a celorlalte documente grafice și audiovizuale din bibliotecă —, în cadrul ședinței Biroului Executiv al Consiliului Culturii și Educației Socialiste de la sfîrșitul lunii februarie a acestui an au fost stabilite o seamă de măsuri care vizează bibliotecile, centrele de librării, comitetele județene de cultură și educație socialistă, Centrala editorială:

- Stabilirea necesarului de cărți, discuri, diapozitive, diafilme și reproduceri de artă pentru bibliotecă să se efectueze pe baza listelor de apariție anuale ale editurilor, ale Casei de discuri „Electrecord” și ale Studioului cinematografic „Animafilm”. Pentru eventualele lucrări incluse ulterior în planurile editoriale, bibliotecile, respectiv ordinarii de credite ai acestora, să efectueze comenzi pe baza informațiilor transmise în timp util de centrele de librării și de furnizorii de materiale audiovizuale.

- În cazul lucrărilor pentru care nu pot fi satisfăcute comenzile bibliotecilor din cauza limitării tirajelor, centrele de librării să livreze acestora o cotă corespunzătoare desfacerii la fondul în afara pieței, din desfaceră totală, dar nu mai puțin de 10 la suta din numărul de exemplare primit.

Repartizarea exemplarelor primite pe unități să se facă în funcție de comanda inițială și de importanța bibliotecii respective de către Comisia județeană de coordonare a achizițiilor de cărți pentru bibliotecă.

- Centrele de librării să livreze bibliotecilor, ritmic, lucrările apărute, respectînd următoarele grafice minimale: decadal, pentru bibliotecile județene și ale instituțiilor de învățămînt superior; bilunar, pentru bibliotecile municipale, ale caselor de cultură ale sindicatelor și ale cooperației meșteșugărești; lunar, pentru bibliotecile orașenești, ale liceelor și școlilor profesionale; o dată la două luni, pentru bibliotecile comunale, ale cluburilor sindicatelor și ale școlilor generale.

Lucrările care cuprind hotărîri și alte documente de partid și de stat, precum și cele destinate învățămîntului politico-ideologic să fie livrate prioritar în termen de cel mult 7 zile de la primirea lor.

- Bibliotecile vor avea prioritate în difuzarea publicațiilor editate și în formă legată. Din titlurile de interes deosebit ce apar în prima tranșă broșată și în tranșe ulterioare în formă legată, colecturile vor livra o parte din numărul de exemplare și în formă broșată. În cazul lucrărilor ce se livrează în tranșe, centrele de librării să repartizeze, cu prioritate, din prima tranșă un număr de exemplare bibliotecilor județene și bibliotecilor de învățămînt superior.

- Centrele de librării să asigure bibliotecilor interesate publicațiile și alte materiale specifice colecțiilor acestora, achiziționate de anticariatele subordonate lor, în cadrul contractelor anuale de aprovizionare. În cazul lucrărilor care intră sub incidența Legii nr. 63/1974, bibliotecile județene și alte biblioteci mari din județe au prioritate în achiziție.

Cea de-a XXI-a ediție a „Lunii cărții la sate” (1 februarie — 1 martie) s-a desfășurat, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, sub semnul omagierii împlinirii a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, al hotărîrii unanime a întregului popor de a da viață documentelor programatice ale Congresului al XII-lea al partidului, de a traduce în fapte indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, reșite din cuvîntările rostite la plenarele Comitetului Central al P.C.R. din octombrie și decembrie 1980, la întîlnirile de lucru din județele Brașov și Timiș în ianuarie 1981, precum și la cel de-al II-lea Congres al țărânimii.

Organismele centrale organizatoare — Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Ministerul Educației și Învățămîntului, Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum — au realizat, împreună cu comitetele județene de cultură și educație socialistă, cu inspectoratele școlare județene și uniunile județene ale cooperativelor de consum din Maramureș și Prahova, deschiderea pe plan republican a „Lunii cărții la sate” în comunele Șomcuta Mare și, respectiv, Telega. Programele au cuprins simpozioane în cadrul cărora au fost prezentate

lucrări social-politice, în curs de apariție, consacrate creării Partidului Comunist Român, activității lui revoluționare, operele tovarășului Nicolae Ceaușescu, după care au urmat șezători literare, recitaluri susținute de scriitori, editori și membri ai ceneclurilor literare, programe cultural-artistice sub genericul „Omagiu partidului”. În căminele culturale, bibliotecile și librăriile din cele două localități au fost organizate expoziții și vitrine cu carte social-politică, științifică, agrozootehnică și beletristică. Manifestări similare au avut loc și în celelalte localități rurale din țară.

O atenție deosebită a fost acordată acțiunilor de popularizare și difuzare a culegerilor tematice, serilor și operelor complete ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, a documentelor de partid și de stat, a cărților de literatură social-politică, științifică și beletristică, programate să apară în editurile noastre cu prilejul aniversării a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Peste 80 de editori au prezentat și au dezbătut cu cititorii obiectivele editurilor pentru anul 1981, programele principalelor colecții și serii editoriale (Știința pentru toți, Cultură și civilizație, Arca de Bibliotecă pentru toți, Liceum, Biblioteca școlară etc), precum și o serie de cărți editate în sprijinul educației materialist-științifice, patriotice, revoluționare, al creșterii conștiinței la nivelul politico-ideologic și cultural al oamenilor muncii de la sate. În acest sens, menționăm dezbaterile realizate pe teme ca: „Operele tovarășului Nicolae Ceaușescu — contribuție de inestimabilă valoare la îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare”, „Cartea — mijloc de educație comunistă a maselor”, „Cărți inspirate din istoria mișcării muncitorești din România”.

Pentru intensificarea popularizării și difuzării cărții agrozootehnice în scopul sprijinirii pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile agricole socialiste, au fost organizate, cu participarea unor redactori ai Editurii „Ceres” și a altor specialiști din agricultură, dezbateri, prezentări de cărți, consultații, au fost elaborate bibliografii pe teme ca: Noul mecanism economico-financiar în agricultură, Priorități în legumicultură,

Pomicultura — ramură importantă a agriculturii, Cartea zootehnică în sprijinul crescătorilor de animale, Cartea în ajutorul profesiei dumneavoastră. În cea mai mare parte a județelor, membri ai asociațiilor Uniunii scriitorilor din România, colective redacționale ale revistelor literare și membri ai cercurilor și ceneclurilor literar-artistice au participat la întîlniri cu cititorii în cadrul cărora au fost prezentate și dezbătute cărți de beletristică, au susținut șezători literare și recitaluri de poezie patriotică, revoluționară.

În incinta căminelor culturale și a cluburilor, în biblioteci și librării, în unitățile agricole de stat și cooperatiste au fost organizate expoziții și vitrine tematice, precum și standuri de carte cu vânzare. Librăriile și raioanele de carte din magazinele satești au difuzat în această perioadă cărți în valoare de peste 10 milioane de lei, fiind lansate, în prezența autorilor și editorilor, 30 de titluri în limbile română și ale naționalităților conlocuitoare. Menționăm, în acest sens, activitatea desfășurată în județele Brașov, Maramureș, Constanța, Hunedoara, Prahova, Botoșani și Sibiu.

Închiderea „Lunii cărții la sate” a fost marcată, în plan republican, în comunele Rășinari (județul Sibiu) și George Enescu (județul Botoșani) prin manifestări consacrate popularizării și difuzării cărții. Asemenea acțiuni au fost organizate în toate localitățile rurale din țară, fiind urmate de spectacole artistice.

Cu toate realizările obținute în ediția din acest an, s-au manifestat și unele neajunsuri, atât în organizare, cât și în ceea ce privește conținutul acțiunilor de popularizare și de difuzare a cărții.

Astfel, comitetele de cultură și educație socialistă și ceilalți factori organizatori din unele județe — ca Iași, Cluj, Gorj, Covasna ș.a. — nu au reușit să mobilizeze toate forțele existente pentru pregătirea și desfășurarea în toate localitățile a manifestărilor prevăzute în programul-cadru. O serie de biblioteci comunale au desfășurat o slabă activitate de antrenare a populației la lectură și de propagandă a cărții

ÎN CINSTEA ANIVERSĂRII PARTIDULUI BIBLIOTECILE SE PREZINTĂ CU UN PROGRAM BOGAT

ca urmare a faptului că nu au fost sprijinite suficient de către organele locale, de conducerile școlilor de la centrul de comună, de bibliotecile județene în constituirea și activizarea unor largi colective de sprijin, alcătuite din cadre didactice, reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești, cititori pasionați.

Scăderea numărului de cărți din producția editorială a ultimilor ani intrate în bibliotecile comunale și școlare, ca și în librăriile cooperativei de consum — situație generată și de limitarea tirajelor la unele titluri — a făcut ca în actuala ediție să fie dezbătute și lansate puține lucrări noi, carte de interes științific și literar mai larg. De asemenea, cadrele didactice, medicii, specialiștii din agricultură nu au fost antrenați decât în mică măsură la pregătirea și realizarea unor acțiuni de popularizare a cărții.

Centrala editorială nu a acționat cu suficientă fermitate în vederea antrenării tuturor editurilor în susținerea unui număr cât mai mare de acțiuni de popularizare și de difuzare a cărții. Menționăm, în acest sens, Editura politică, Editura tehnică, Editura didactică și pedagogică, Editura medicală, „Meridiane“, „Univers“, „Minerva“.

Pentru remedierea deficiențelor existente în domeniul lecturii publice în mediul rural, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Centrală a Cooperației de Consum vor organiza colective comune de îndrumare și sprijinire a județelor în vederea adoptării de măsuri care să contribuie la îmbunătățirea activității cu cartea la sate, la completarea fondurilor bibliotecilor și librăriilor comunale cu carte corespunzătoare cerințelor socio-culturale și profesionale ale oamenilor muncii. Se va acționa, de asemenea, pentru intensificarea și permanentizarea colaborării dintre comitetele județene de cultură și educație socialistă și inspectoratele școlare județene, pentru transpunerea în viață a măsurilor stabilite în 1977 privind activitatea de popularizare și difuzare a cărții în mediul rural.

E.B.

Glorioasa aniversare — împlinirea a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român — reprezintă, în aceste luni, punctul central al activității de propagandă a cărții. Din programele de acțiuni — bogate în conținut, de o mare diversitate — desprindem câteva pe care le consemnăm în acest număr.

Biblioteca județeană „Nicolae Iorga“ din Ploiești este în plină realizare a unui ciclu de manifestări politice și cultural-educative care se întinde pe parcursul lunilor martie, aprilie și începutul lunii mai. Dintre ele reținem: consfătuirea cu bibliotecarii din județ privind „Biblioteca în împlinirea aniversării a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român“, recitalul de lirică contemporană a creatorilor prahoveni „Sub flamuri de partid“, expoziția „Oamenilor, cărțile oamenilor“, audia de lirică patriotică românească „Partidul, Ceaușescu, România“. Pentru micii cititori a fost organizat un dialog între actualii și foștii membri ai cercului literar care activează în cadrul secției de copii a bibliotecii județene sub genericul „Mulțumim din inimă partidului“. În întreprinderile prahovene au loc întâlniri cu oamenii muncii în cadrul unor simpoioane ce dezbate problematica eroului comunist în literatura contemporană. Pentru toate bibliotecile din județ a fost întocmit și trimis textul unui montaj literar-muzical „În frunte comunistii“.

Pentru bibliotecile publice din județul Timiș, marea aniversare își găsește concretizarea într-un ciclu de manifestări intitulat „60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român“ în care sînt incluse dezbateri referitoare la „Noua calitate și vocația militanță a literaturii române contemporane“, „Romanul românesc de azi — expresie a profundeii angajări sociale a scriitorilor“, expoziții pe probleme privind „Cartea — reflectare a realizărilor obținute de poporul român în anii socialismului“ și „Sarcinile economice-sociale în profil teritorial între 1981 și 1985. Cartea de știință și tehnică în sprijinul realizării acestor sarcini“, ca și șezătoarea literară „Cuvînt sărbătoresc pentru partid“.

La Galați, de un real interes se bucură expoziția „Figuri de glorie“ pentru care a fost realizat și un catalog, fișierul bibliografic „Din istoria mișcării muncitorești și a Partidului Comunist Român“, expunerile bibliografice realizate în unitățile din județ. Lor li se alătură simpozionul „Mărturie ale unui trecut glorios“ și cel organizat pentru copii, cuplat cu un recital de versuri, „Partid iubit, părinte și mulțumim“.

La sediul Bibliotecii județene „Gheorghe Asachi“ din Iași este intens frecventată expoziția „Partid al fericirii României“, iar în colaborare cu studioul de poezie „Ritmuri contemporane“ au loc trei recitaluri de poezie dedicate generoasei teme „Partidul — biruința noastră“. Organizate în colaborare cu Comitetul municipal de cultură și educație socialistă Iași, în întreprinderile din localitate au loc reviste literare reunite în ciclul „Partidul Comunist Român — stegar glorios al luptei clasei muncitoare“, iar în colaborare cu întreprinderea cinematografică sînt relevate reviste literare-vorbite și prezentări bibliografice „Istoria patriei și a partidului oglindite în creația scriitorilor contemporani“.

Organizate la sediul Bibliotecii județene Neamț, raftul tematic și fișierul bibliografic „P.C.R. — cititor de ev comunist“ este consultat cu interes de către publicul cititor. Tot la sediul bibliotecii județene va avea loc în ajunul marii aniversări o seară literar-muzicală întregită de o expoziție sub generoasa idee „Partidul și poporul — un singur gînd, o singură voință“. La bibliotecile orașenești din Bieaz și Tg.-Neamț au loc o consfătuire — „Romanul politic contemporan în literatura română“ și, respectiv, recitalul de poezie „Partidul Comunist Român — flacără arzînd peste culmi“. De o participare largă s-a bucurat și șezătoarea literară „Chipul comunistului în literatura română contemporană“ organizată la Biblioteca comunală Crăcăoani.

Agenda

Consfătuire interjudețeană

În zilele de 23 și 24 decembrie 1980, în organizarea Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a avut loc la Slatina consfătuirea interjudețeană cu tema „Cai și modalități de perfecționare a activității cultural-educative de masă la sate în condițiile create prin organizarea consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste”.

Consfătuirea a reunit lucrători și cadre cu muncă de răspundere din domeniul activității cultural-educative din județele Argeș, Dimbovița, Dolj, Ilfov, Mehedint, Olt, Teleorman și Vâlcea și a prilejuit un larg schimb de păreri privind rolul consiliilor unice agroindustriale în organizarea unitară a activității politico-ideologice și cultural-educative pentru mobilizarea oamenilor muncii la îndeplinirea exemplară a sarcinilor economice. Consiliile unice agroindustriale — modele de organizare, planificare și conducere a agriculturii — trebuie să se manifeste în acest mod în toate domeniile de activitate economico-socială și spirituală.

Participanții au relevat în cuvântul lor că perfecționarea activității cultural-educative, îmbunătățirea conținutului acesteia, asigurarea unei baze materiale moderne constituie preocupări de prim ordin pe agenda de lucru a consiliilor unice agroindustriale, constituindu-se într-un model de eficiență similar celui din sfera producției materiale.

În cadrul consfătuirii au fost abordate și probleme ale activității bibliotecare, cu accent deosebit pe rolul cărții ca element esențial în informarea și educarea oamenilor, în îmbogățirea cunoștințelor profesionale, economice, tehnice, de cultură generală ale acestora.

Au luat cuvântul, în plenul consfătuirii, bibliotecarii din județele Dimbovița (Biblioteca comunală Petrești) și Olt (Biblioteca orașenească Caracal). S-ar fi dovedit mai eficientă constituirea unei secțiuni distincte care să reunească numai bibliotecarii și alți factori interesați de problemele bibliotecii și ale cărții, dând astfel posibilitatea celor 8 județe participante să-și expună punctul de vedere în legătură cu tema consfătuirii. În intervenții, a fost evidențiată activitatea bibliotecii comunale din Petrești (Dimbovița), unde 12—15 la sută din cei 370 de cititori sînt adulți, numărul cărților difuzate fiind de aproape 3 000, o treime dintre acestea constituind-o lucrările social-politice și agrozootehnice.

Pentru creșterea eficienței actului educativ-informațional au fost formulate și unele propuneri vizînd creșterea numărului de volume achiziționate anual (doar 190 în 1980), cu o preocupare mai mare pentru îmbogățirea fondului de referință, sporirea numărului de abonamente la publicațiile periodice.

Și alți participanți la consfătuire decît bibliotecarii au ridicat, în intervențiile lor, diverse probleme ale muncii cu cartea, ale organizării actuale a bibliotecilor de la sate.

Complexitatea activității cultural-educative ce se desfășoară în cadrul consiliului unic agroindustrial determină cerința ca biblioteca din localitatea de reședință a consiliului să acorde asistență metodologică de specialitate celorlalte biblioteci de pe raza consiliului. De asemenea, trebuie găsite modalitățile legale de a unifica, bibliotecile școlare cu cele ale așezămintelor culturale, pentru retribuirea bibliotecarului fie cu o jumătate de normă, fie cu o indemnizație dublă, pentru constituirea unor colecții puternice, reprezentative. Dacă avem în vedere contribuția Bibliotecii comunale, prin fondul de carte pe care îl deține, la asigurarea informațional-documentară a cursurilor de profesionalizare a țărănilor cooperatori, mecanizatorilor, meseriașilor de la sate, la întocmirea Biblio-

grafilor pentru cursurile universității culturale-științifice, se impune profesionalizarea bibliotecarului comunal (mai ales a celui din localitatea de reședință a consiliului unic agroindustrial), în vederea creșterii capacității acestuia de a răspunde prompt cerințelor de informare tot mai diverse ale oamenilor muncii din agricultură.

I. SIMION

Informația și învățămîntul

Sesiune de referate și comunicări
18-19 decembrie 1980

Centenară, Biblioteca centrală pedagogică din București se dovedește a fi nu numai cea mai importantă colecție de profil, centru bibliografic de ramură și for metodice pentru bibliotecile de învățămînt, dar și un laborator fructuos de cercetare științifică în domeniul bibliologiei în aspectele interdisciplinariității sale.

Sesiunea omagială de referate și comunicări din luna decembrie a anului trecut, prilej de valorificare a preocupărilor de studiu și cercetare, a reușit pentru prima oară să adune laolaltă contribuții dintr-o largă arie profesională, instituirea unui dialog între cercetătorii și creatorii de informații (cadre didactice, cercetători în domeniul științelor pedagogice etc.) și ceea ce stochează și o prelucrează (bibliotecarii).

Onorată de participări de prestigiu, reuniunea s-a desfășurat în plen și pe secții (diversitatea tematică, pluridisciplinaritatea abordării, ea și numărul mare de comunicări inserate pe agenda de lucru (cea 1599 a determinat fixarea a patru secții): I. Formare și informare în învățămîntul modern; II. Circulația informației, condiție a creșterii eficienței învățămîntului; III. Însușirea tehnicilor de informare independentă, condiție a integrării învățămîntului cu cercetarea, producția și practica socială; IV. Istoria informării în învățămîntul românesc. Valorificarea experienței maintășilor.

Densitatea programului, interesul aparte al problemelor discutate, încălcarea de loc neglijabilă de noi comunicări, ca și caracterul animat al dezbaterilor fac aproape imposibilă fie și o simplă punctare a temelor și problemelor abordate. Ne vom apleca cu interes asupra lor, la apariția volumului ceva lămuritor la apariția volumului ceva lămuritor vom permite câteva mici observații, ce se extind și asupra altor reuniuni de acest tip. Încă foarte mulți specialiști sînt interesați mai ales să comunice, să-și mărească lista participărilor la asemenea manifestări științifice și mai puțin să primească, să recepționeze mesajele confrăților lor, părăsind lucrările îndată ce și-au consumat propria participare. Se mai observă și fenomenul „suporțelor”, adică al discipolilor (sau subalternilor) care-și însoțesc maestrul și care-și consideră datoria îndeplinită după ce l-au ascultat. Au mai fost (e drept mai puțin numeroase) și „comunicări” care și-au pierdut caracterul înedit, fiind reluări ale unor mai vechi materiale prezentate la alte sesiuni sau chiar publicate, altele cu caracter de dare de seamă sau cu tentă de improvizatie (chiar dacă spumoase, captivante).

Dar nu aceste tendințe dau nota specifică a sesiunii de la Biblioteca centrală pedagogică, temeinic pregătită și cu rigurozitate științifică. Principala concluzie ce poate fi trasă la capătul celor două zile de lucru este că, în procesul formativ-informațional, locul cărții și al bibliotecii este dintre cele mai importante și că lectură, informarea sînt procese a căror complexitate presupune o abordare nu

numai din unghiul biblioteconomiei și al informației, ci mai ales al psihologiei și pedagogiei, al sociologiei și vitologiei. Iar acestea sînt zone în care încă nu s-a forat îndestul de adînc.

I. T.

„Oameni din Bihor”

Biblioteca județeană din Oradea se situează tot mai mult printre instituțiile similare din țară care manifestă o preocupare constantă pentru dezvoltarea activității de informare și documentare, în beneficiul cercetătorilor și al publicului larg. Pe lângă elaborarea anuarului bibliografic al județului, extrem de util, dar care — cum s-a arătat în discuțiile purtate în cadrul sesiunii — se poate perfecționa, pe lângă numeroasele bibliografii la cerere sau de recomandare, pe lângă sutele de cazuri în care se asigură informații factologice diferiților solicitanți, conducerea instituției a inițiat în urmă de cinci ani sesiunea anuală „Oameni din Bihor — momente, instituții, personalități” (pînă acum, în cele patru ediții, au fost prezentate 78 de comunicări).

Integrîndu-se în manifestările „Crisia”, sesiunea a beneficiat de participarea specialiștilor de la filiala Arhivelor Statului, Muzeului Țării Crișurilor, a unor cadre didactice de la Institutul de învățămînt superior Oradea, de la liceul din localitate și, bineînțeles, de la Biblioteca județeană.

Majoritatea comunicărilor au depășit sfera interesului pur local prin informația adusă și modul de interpretare. Titus Furdul — filiala din Cluj-Napoca a Academiei R.S. România — a prezentat două contribuții la „Bibliografia românească veche”: dr. Liviu Borcea, Titus L. Roșu și Fl. Nica au tratat aspecte noi privind învățămîntul în Bihor în secolele XVII—XIX; dr. Petru Pușcaș și Cornel Crăciun au relevat noi elemente ale sterei de colaboratori din prima serie a revistei „Familia” (1865—1906); Ion Isai și Traian Blajovici s-au referit la seria a patra a revistei; Toth Ianos, Wilhelm Iulia Maria, Nanasi Zoltan și Fodor Il-diko au tratat aspecte ale culturii de expresie maghiară în Bihor; Lucian Cornea a adus la lumină documente despre activitatea „Astrilor” la Salonta. Lucrări legate mai mult de specificul unei biblioteci județene au susținut dr. Gheorghe Lițiu — Colaboratori bihoreni în calendarele de la Arad —, dr. Viorel Faur — Istoriografia bihoreană în volumul al V-lea al Bibliografiei istorice a României —, Maria Boloni — Din experiența elaborării anuarului bibliografic al Bihorului, Constantin Mălinaș — Contribuții la istoria Bibliotecii municipiului Oradea și Din istoria tiparului în orașul Beiuș —, Nicolae Mariș — Primul observator astronomic din Oradea.

Creдем că tocmai acesta este și sensul în care următoarele ediții își pot găsi un loc și un ton specific, care să permită întregirea funcționalității unei biblioteci județene: elaborarea, în anii următori, a mai multor instrumente de referință, care-î intră de altfel în atribuții, evitînd paralelismul cu alte instituții și valorificînd operativ lucrările prezentate. Notăm ca regretabilă absența totală din sesiunile „Oameni din Bihor” a celor șapte biblioteci orașenești — Vășcău, Oraș Dr. Petru Groza, Nucet, Beiuș, Salonta, Aleșd și Marghita. Se neglijează, astfel, o posibilitate de a se constitui un sistem de interacțiune în activitatea de informare și documentare la nivelul județului.

CONSTANTIN MĂLINAȘ

Agenda

Restaurarea unui valoros monument de arhitectură

Interviu cu arh. Ion Antonescu, de la Centrul de proiectare pentru construcții de înălțămînt și de cercetare, șef de proiect complex de restaurare a localului Bibliotecii centrale universitare din București

Red.: Clădirea Bibliotecii centrale universitare este considerată printre monumentele de arhitectură ale Capitalei, care sînt atributele ce-i conferă acest statut?

I.A.: Biblioteca centrală universitară din București a fost construită în două etape. Nucleul inițial, care constă din aripa situată în Str. Onești nr.1, a fost construit între anii 1891 și 1895, după planurile arhitectului Paul Gottereau, cuprinzînd spații pentru cca 30 000 de volume și 42 de locuri pentru cititori. Dovedindu-se nelcăpătoare în scurt timp, s-a executat, după planurile aceluiași arhitect, etapa a II-a a construcției, între anii 1911 și 1914, cuprinzînd partea centrală, din Calea Victoriei nr. 88, și aripa din Str. C.A. Rosetti nr. 2.

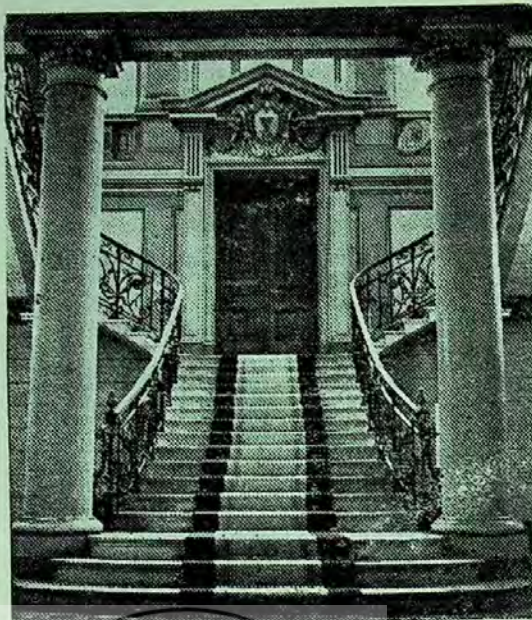
Concepută într-un stil neoclasic, cu influențe de arhitectură franceză, clădirea este marcată de o fațadă monumentală specifică acestei arhitecturi, situndu-se în întreg ansamblul printre edificiile reprezentative ale Capitalei. Dacă la etapa a II-a se evidențiază arhitectura exterioară, la etapa I se remarcă o arhitectură interioară cu totul deosebită prin bogăția ornamentelor decorative și policromia lor.

Dacă ne raportăm la epoca în care a fost construită, ca și la zestrea de monumente a Capitalei noastre, sînt destule argumente pentru a considera că B.C.U. reprezintă unul din cele mai importante monumente ale Bucureștiului, alături prin impresia de grandoare pe care o degajă, cît și prin amplasamentul și armonia în care intra, la început mai mult ca azi, cu celelalte clădiri înconjurătoare, multe din ele acum dispărute.

Toate aceste elemente au conferit întregului edificiu calitatea de a fi inclus în lista monumentelor de arhitectură ale țării noastre.

Red.: Care au fost problemele specifice ridicate de restaurare?

I.A.: În timp, alături de un număr de două războaie mondiale, a cutremurelor ca și, de ce să nu spunem, a unei întrețineri mai puțin calificate, multe din elementele decorative ale clădirii s-au deteriorat

Scara principală

s-au pierdut cu totul. A fost necesar să recurgem la documente de arhivă și fotografii, să căutăm substraturile de humă sau vopsea, urmele frescelor de început, să reconstituim elemente de pictură murală, de stucomarmoră, pentru a nu mai amîni activitatea tot atât de pretențioasă pentru a recompune integritatea unor candelabre, piese de mobilier, vitralii etc. Fără să facem afirmația că am fost în fața unei restaurări de mare dificultate, e totuși de subliniat că lucrările de la Biblioteca centrală universitară constituie în activitatea mea de arhitect o experiență pe cît de laborioasă, pe atît de utilă.

Red.: Ce soluții au fost adoptate?

I.A.: Pentru restaurarea acestui monument, au fost făcute în primul rînd lucrări de consolidare a elementelor de rezistență ale clădirii, care au constat din ancoraje cu piese metalice, țesături de zidărie și injecții cu mortar de beton la fisurile de cărămidă, menite să asigure stabilitatea construcției.

În al doilea rînd s-au efectuat lucrări de conservare și restaurare prin refacerea elementelor decorative, a ornamentelor, a vopsitorilor artistice și picturilor, redîndu-se monumentului strălucirea inițială a arhitecturii interioare. Mi-ar fi greu să detaliez acum soluțiile la care am ajuns pentru fiecare categorie de lucrări; precizez însă că cel mai dificil de găsit au fost cele legate de realizarea decorației interioare.

Red.: Restaurarea unui asemenea monument nu solicită numai arhitectura, ci presupune și o interferență disciplinară. Cum s-a realizat practic aceasta?

I.A.: Acțiunea de refacere a acestui monument a implicat un mare număr de

Detaliu

specialiști de înaltă calificare, care au colaborat permanent. Astfel, începînd cu beneficiarul, forurile de avizare și aprobare, proiectanții și constructorii specialiști în vitralii și fier forjat, pictorii și decoratori de la mai multe întreprinderi bucureștine toți, au depus o muncă plină de abnegație și responsabilitate pentru găsirea soluțiilor optime, nu alături de consolidare, nici aceasta ușoară, cît mai ales pentru a reda acestui valoros monument de arhitectură ambianța inițială. Lucrările de restaurare de la Biblioteca centrală universitară din București, se înscriu în preocupările generale ale partidului și statului nostru de restaurare și conservare a valorilor din patrimoniul național.

Interviu consemnat de
IOANA TĂUTU

CZU 022:027.53(498 Constanța)

Modernizarea Bibliotecii județene Constanța

Bibliotecilor județene din Galați, Iași, Piatra-Neamț, Timișoara care, beneficiind de condiții privilegiate de spațiu, și-au putut regăsi, în totalitate sau parțial, serviciile într-o viziune modernă, li s-a alăturat recent Biblioteca județeană Constanța.

Prin atribuirea unei noi clădiri (fostul local al Muzeului județean de arheologie), Biblioteca și-a putut pe de o parte ameliora condițiile de imprimat (cu depozitul aferent) și activitatea cu cititorii-copii, sectoare rămase în vechiul sediu, iar, pe de altă parte, moderniza serviciile de lectură în săli și de informare, în cadrul noului sediu, aspect asupra căruia dorim să ne oprim.

Fiind vorba de un local vechi, proiectat și construit cu o altă destinație inițială, concepția organizatorică a fost modelată în funcție de structura arhitectonică a spațiului, astfel încât de la început trebuie relevat meritul deosebit al conducerii Bibliotecii județene, care, prin studii sistematice și aplicate, cu sprijinul metodei BCS, a reușit ca dintre variantele posibile să o adopte pe cea mai apropiată de cerințele unei funcționalități optime. Și dacă unele aspecte sînt încă amendabile, dacă altele sînt susceptibile de îmbunătățiri, așa cum se va vedea, nu trebuie pierdut din vedere că — adevărată unitate pilot — Biblioteca județeană Constanța se află încă în fază experimentală și că perfecționările organizatorice și de concepție vor urma firesc faze de testare a soluțiilor preconizate, estimată la aproximativ un an.

Dar, mai înainte de a ne referi la organizarea propriu-zisă, să prezentăm câteva date referitoare la condițiile obiective oferite de local și la destinația diferitelor sectoare ale acestuia.

Clădirea este situată între Piața Ovidiu și faleză, într-o zonă culturală a orașului, în care se mai află amplasate Muzeul județean de arheologie, Mozaicul, Muzeul de artă, colecția Ion Jalea, Acvariumul, astfel încât publicul poate accede în mod lesnicios la serviciile bibliotecii.

Localul este dispus pe patru nivele, totalizînd o suprafață funcțională de aprox. 23 000 mp, destinația diferitelor zone ale clădirii fiind următoarea:

Subsolul adăpostește depozitul de publicații (420 mp, rafturi însumînd 5 km), legat printr-un sistem de poștă pneumatică de sala cataloagelor (de unde sînt lansate buletinele de cerere) și, printr-un lift de transport al publicațiilor, de sectorul dispecerat din zona sălilor de lectură. Tot aici se află amplasate atelierelor (legătorie, multiplicare), iar într-o altă aripă a subsolului se găsesc grupurile sanitare.

Parterul adăpostește zona de acces în bibliotecă, cuprinzînd punctul de informare (sau de primire), biroul de înscriere, garderoba, de unde se atribuie și locurile pentru sălile de lectură, ceea ce permite completarea imediată a buletinelor de cerere după contactul cu cataloagele amplasate tot la parter într-o sală specială. Legată direct de sala referințelor cu caracter general, în legătură cu cataloagele, se cuvine amintit că reorganizarea bibliotecii, redistribuirea colecțiilor, ca și exigențele sporite de informare ale publicului au impus recatalogarea întregului fond, proces complex și de durată, ceea ce face ca pentru moment, să funcționeze un dublu sistem de cataloage.

Avînd în vedere lărga solicitare a literaturii social-politice, informarea curentă în acest domeniu, secția cu acest profil a fost organizată tot la parter, unde se mai află instalată și secția „Colecții speciale“ cu valoroase lucrări de patrimoniu, ediții de lux, cărți de dimensiuni speciale, cărți cu autograf etc.

La nivelul parterului au fost organizate de asemenea o sală de activități cultural-educative, cu aprox. 60 de locuri și o sală rezervată meselor rotunde, ambele adăpostind, ca și culoarul de acces, o expoziție de pictură de inspirație dobrogeană organizată cu concursul Muzeului de artă Constanța.

În fine, de o utilitate ce nu mai trebuie argumentată — în condițiile unei activități de lectură, studiu și cercetare ce se desfășoară uneori ore și ore în șir — în complexul bibliotecii, la parter, ființează și un bufet deschis cititorilor.

Primul etaj a fost consacrat în întregime zonei de lectură și studiu, aici avîndu-și sediul diferitele săli de

lectură, alături de care a fost funcțional implantat și sectorul de dispecerat al publicațiilor. O expoziție facsimilată de carte românească rară, amplasată pe culoarul ce leagă sălile de lectură, completează în mod fericit structura acestui nivel.

În fine, ultimul nivel adăpostește în principal birourile și serviciile de specialitate ale bibliotecii.

În ce constă de fapt atributul de modernitate al noii bibliotecii constănțene?

După părerea noastră, nu, sau nu în primul rînd, în dotările, amenajarea și decorarea clădirii, realizate de altfel în consens cu ultimele exigențe ale esteticii ambientale și ale designului. Acestea ar trebui să facă firesc parte din peisajul oricărei bibliotecii de importanța celei din Constanța și se cuvine un cuvînt de stimă organelor locale de partid și de stat care au înțeles acest lucru și au asigurat toate condițiile în acest sens (investiții de cca 5 milioane, pentru lucrări de construcții montaj și dotări).

Modernă în primul rînd la Biblioteca județeană din Constanța în noua ei ipostază este concepția organizatorică.

Ideea-ax a acestei concepții este specializarea sălilor de lectură și de informare.* Astfel, au fost organizate săli cu următoarele profiluri: social-politic, literatură și artă, știință și tehnică, medicină-biologie-agricultură; precum și un complex de săli pentru colecțiile audio-vizuale (muzică, microfilme, linguafon) și 5 cabinete individuale de lectură (pentru cercetători, cadre cu munci de răspundere etc.). O asemenea organizare asigură pe de o parte o atmosferă mai propice de lucru în bibliotecă, iar pe de altă parte un contact mai rapid și mai sistematic cu informația de profil. În cadrul fiecărei săli (de fapt secții) este asigurat accesul liber la colecțiile de periodice din ultimii 10 ani și la lucrările de referință aferente domeniului, apărute în ultimii doi ani, în sala de literatură și artă fiind expuse toate aparițiile ultimelor doi ani. De asemenea, pe lângă cataloagele generale ale bibliotecii, amplasate în zona de acces de la parter, cum s-a văzut, fiecare sală dispune de un catalog propriu, facilitînd orientarea rapidă a publicului în fondurile expuse. În intenția de a face din fiecare sală de lectură și o zonă de informare bibliografică în domeniu, s-a abandonat ideea serviciului bibliografic concentrat, specialiștii urmînd a lucra nemijlocit în cadrul secțiilor, pentru a oferi asistența bibliografică imediată și pentru a-și realiza ei înșiși lucrările bibliografice în contact direct cu publicațiile concentrate aici, un mic nucleu (doi oameni) fiind rezervat pentru lucrările de in-

* Numărul total de locuri este de 200.

Informarea la cataloage (1) sau în sala referințelor (2) studiul la masa de lucru (3)

Cercetarea colecțiilor speciale (4) și a microfilmelor (5)

locuire a bibliografiei locale, pentru asigurarea informării asupra județului, regiunii și măriei.

Cîteva neajunsuri, în genere înălturabile, mai lesne sau pe baza unor eforturi mai mari și de durată, grevează asupra acestei organizări, pe cît de moderne, pe atît de eficiente. Le vom puncta cu convingerea că ele vor fi privite doar ca elemente de detaliu și oricum inerente în faza de experiment.

Primul neajuns este legat de specializarea strictă a sălilor, ceea ce creează unele dificultăți cititorilor interesați de mai multe domenii. Și dacă o lucrare sau două pot fi servite, pe bază de înțelegere, și în sala în care cititorul își desfășoară activitatea de bază, trecerea acestuia de la o sală de lectură la alta sau de la o sală de lectură la una din complexul audiovizual, de pildă pentru lectura unui periodic microfilm, nu se poate face decît prin întoarcerea obligatorie la punctul de eliberare a locurilor, respectiv la garderobă, ceea ce presupune și o mișcare inutilă a lucrurilor personale depuse aici sub același număr cu cel al locului din sală.

Un alt neajuns, deocîndată, în faza de început, mai ușor de depășit, dar care se va acutiza pe măsura ce indicele de frecvență va atinge cote mai ridicate, se află în conceperea dispecegeratului. Doi numitori (în tură), oricît de conștiințioși și eficient de bună condiție fizică ar avea, nu vor fi în măsură să naveteze la infinit înfără sectorul dispecegerat, listul de publicații și diferitele săli de lectură, aflate la distanțe considerabile. Soluția la îndemînă, folosită cu succes de bibliotecile din Iași și Galați, ar fi cea a tablourilor luminoase prin care cititorii să fie informați de sosirea cărților de la depozit pentru a și le ridica singuri de la punctul de dispecegerat.

Un alt aspect la care s-ar mai putea reflecta este cel al selecției și organizării fondurilor supuse accesului liber în cadrul sălilor de lectură. Astfel, ideea selecției spre expunere doar a lucrărilor de referință din ultimii doi ani nu este justificată de o primenire efectivă a acestui fond, întrucît producția editorială internă (și cu atît mai puțin importul de publicații) nu are un asemenea ritm, unele lucrări nefiind reeditate decît la intervale foarte mari sau deloc, astfel încît colecțiile de referință expuse în săli sînt nereprezentative și oricum lacunare.

Un impediment mai greu de depășit este cel al capacității limitate de dezvoltare a depozitelor. Astfel, la o rată de creștere anuală de cca 20 de mii de volume, spațiul de depozitare urmează a fi epuizat în următorii 5-7 ani.

utilizarea linguafonului (6) sau audițiile muzicale (7)

...sînt numai cîteva din posibilitățile oferite cititorilor de Biblioteca județeană Constanța

Nu e lipsită de implicații pentru activitatea bibliotecii privită ca sistem nici funcționarea în localuri diferite, situate la o distanță apreciabilă, a diferitelor compartimente ale „relațiilor cu publicul”.

Dincolo de aceste aspecte însă, prin concepția ei modernă, prin condițiile materiale de excepție de care beneficiază, prin pasiunea și competența cu care e condusă și slujită, Biblioteca județeană Constanța se înscrie ca un adevărat punct de referință pe harta rețelei naționale de biblioteci.

IOANA TĂUTU

Unele aspecte ale psihopedagogiei lecturii

Înțelegerea unei opere literare, perceperea ei rațională și estetic-emoțională presupun acte și acțiuni educative organizate și desfășurate sistematic. „E invenția unei estetici copilărești — spunea Lucian Blaga — părerea că o operă artistică trebuie să placă neapărat, fără nici o pregătire”. Excepțiile nu pot constitui o regulă. Fascinația creației soliciită detașarea care să permită descoperirea semnificațiilor latente, depășirea impresiilor primare, rezultat al contactului cu opera. Părerea că esteticul exclude imixtiunea rațiunii a fost, în bună parte, abandonată. În acest sens, Tudor Vianu releva: „nu putem admite că cine judecă în artă (cine ajunge la acest nivel) o răsfinge mai palid și se bucură de ea mai puțin — dimpotrivă — socotim mai degrabă că pulbera impresiilor se fixează numai prin cimentul gândirii¹⁾”.

În toate cazurile, e necesară lectura „o metrie a succesului literar”, una din ipostazele de realizare practică a relației dintre scriitor și cititor, condiția sine qua non a impactului cu opera literară. Numărul celor care au afirmat și continuă să afirme că opera se desăvârșește prin lectură, prin relația sa directă cu cititorul este din ce în ce mai mare. A-l neglija pe destinatarul operei — sesizează unul dintre aceștia — înseamnă a lipsi dinamica operei de o articulație fundamentală”. Aserțiunea este demnă de a fi luată în seamă. O precizare sau mai multe devin totuși indispensabile. Dacă nici un creator, absolut niciunul, nu-i jocul întâmplării, dacă nici o creație nu-i produsul unei minți primitive, neînstruite, atunci, cu certitudine, nici

un cititor de la cel ideal, critic, până la elev, neofitul obedient, — calitatea sa nu-i immanentă naturii umane, ci, în toate cazurile, consecința unei munci speciale, pasionante, pedagogice. Cititorul este format și se formează, în ambele cazuri, cel puțin în etapa deprinderii citirii.

Istoricul și criticul literar, ambii cititori critici, stabilesc prin lectură, de exemplu, dacă opera are șansa de a rămâne, de a exista ca realitate estetică și, în funcție de aceasta, încearcă o ierarhizare prin raportarea sa la alte opere din literatura națională sau universală.

Educatorul, coordonator al lecției, pornind de la o anumită operă, atestată ca valoare, face din ea pretextul unui șir de exerciții pentru a învăța educatul să citească și diacronic, să o înțeleagă, să o cerceteze, să o descopere nervul sau nervii ce-i impun valabilitatea, în raport cu vârsta și pregătirea. „Limbaajul literar se adresează inteligenței pe baza unui cod arbitrar care trebuie să fie inițiat pentru a înțelege, pentru a primi ceea ce este cu adevărat un mesaj.”²⁾ Educatorul nu se angajează, așadar, spre deosebire de cei dintii, să demonstreze că opera cutare sau cutare poate sta pe picioare proprii, el pornește de la premisa că ea stă deja pe picioare proprii, că-i o realitate estetică intrinsecă. În acest scop, în școală, se lucrează cu textul integral ori cu decupaje relativ omogene. Printr-o muncă stăruitoare, temeinică, de laborator, se urmărește atingerea performanței predării limbii și literaturii în școală: lectura-moment al opțiunii și adevărului — realizată de

cititorul nesofisticat, onest, conștient, activ și efectiv, de acela care „manifestă o curiozitate aprinsă, care nu se mulțumește pur și simplu să guste operele literare, ci vrea să găsească semnificații cât mai multe, pe toate tărîmurile existentei, e lacom de informație și o caută stăruitor cu condiția să fie precisă, sistematică, inteligibilă”³⁾. Un asemenea cititor, cel puțin în perioada de formare, nu va căuta să valideze prin lectură valoarea operei, deoarece crede în existența sa, în felul în care o subliniază educatorul ori manualul, ci satisfacția în raport cu vârsta. Lectura precede, de facto, cunoașterea și o stimulează, asemenea oricărei pasiuni. Dar, aidoma oricărei pasiuni, ea se impune a fi cultivată.

Cititul (ca tehnică a descifrării) se învață relativ ușor, într-un timp scurt, în vreme ce lectura (adică perceperea rațională) se învață mereu, cu ajutorul educatorului, iar de la un timp de unul singur — în clasă, acasă, în bibliotecă, în laborator, operind cu ubicuitate și continuu cu textul. Concurent educatul deprinde și descifrarea sa. Deprinderile de a citi corect, conștient, expresiv, rapid și artistic, corelate cu cele de a înțelege, de a percepe rațional și estetic-emoțional un text, de a-l simți, de a simți efectul reflecției creatorului, de a-i gusta plener frumusețea, până la trăirea ei prin el, ca cititori, se formează treptat, în contextul sistemului metodic-organizatoric al predării-învățării tuturor disciplinelor cuprinse în planul de învățământ, în general, și al limbii și literaturii române (materne), în special. Iar biblioteca nu e străină de acest proces. În toate circumstanțele se urmărește a-i învăța pe educați lectura care, odată stăpinită, transformată în pasiune, devine coautor al actelor și acțiunilor educative. Asimilarea conținutului, în cazul operei de artă „asimilarea artei duce treptat la formarea unei atitudini estetice față de viață și, îndeosebi, față de formarea concentrică, specializată a relațiilor estetice ale omului cu arta”⁴⁾,

¹⁾ Pascadi, I. *Arta de la A la Z*. Iași, Junimea, 1978, p. 159.

²⁾ Crohmăniceanu, O.V.S. *Conjungarea tendințelor*. În: *România literară*, nr. 51, 24 dec. 1978.

³⁾ Escarpit, R. *Literar și social*. Buc., Univers, 1974.

⁴⁾ Vianu, T. *Estetică*, Buc., E.P.L. 1968.

scopul predării-invățăării citirii în școală.

Educatorii discută tot mai mult despre lectura spontană, pasională, intensă, explicativă, dirijată, sistematică, conștientă, trăită, corectă, rapidă, polisemică, realizate — potrivit afirmației lui Roland Barthes — printr-o reală „instalare în text” deși nu cunosc întotdeauna performanța fiecăruia, modul în care ar putea fi atinsă, fără a afecta formarea personalității, realizarea sarcinilor educației multilaterale. Ei neglijează adesea metodologia lecturii, mai ales aceea care nu au fost pregătiți să citească raportându-se la valori filozofice, științifice, etice, intelectuale, culturale, deși opera de artă depășește de fiecare dată sfera esteticului.

Performanța — însușirea lecturii, tehnicilor sale, — poate fi atinsă astfel:

1. Esențializând și individualizând lectura în vederea formării unei atitudini corespunzătoare față de text pînă la transformarea acesteia într-o stare de necesitate prin:

a. oferirea modelului operativ (de lectură) deschis;

b. facilitarea înțelegerii logosferei textului (operei), a fiecărui cuvînt în parte și a tuturor constituenților operei;

c. diminuarea redundanței, a discuțiilor inutile, care limitează și blochează canalele percepției și receptării complexe a mesajului scriitorului;

d. conștientizarea fiecărui educat, cu privire la nevoia lecturii, condiția ratificării textului, recreării sale.

2. Asigurînd mediul educogen propice lecturii — biblioteca, respectiv sala de lectură, sala de clasă obișnuită ori special amenajată, cabinetul ori laboratorul de lectură (literatură), camera și locul de lucru de acasă sau din internat, în așa fel încît acesta să ofere:

a. stimuli care să determine educații să acționeze, să caute și să citească cartea dorită de educator ori de ei;

b. cărți și publicații potrivite vârstei și trebuințelor lectorilor aflați în etapa învățării artei de a citi;

c. medii de informare suplimentare, congruente și accesibile dorințelor și posibilităților educaților, atât audio cît și video (discuri, benzi, casete, diapozitive, filme, ilustrate, reprezentări grafice etc.).

3. Cooperînd cu educatul în pregătirea mijloacelor și selecționarea metodologiei care ar putea stimula și întreține dialogul cu opera, perceperea și evaluarea sa treptată prin:

a. corelarea lecturii operei cu descoperirea unor ilustrări corespunzătoare (fotografii, ilustrate, copii după picturi, desene, linogravuri etc.),

b. ilustrarea (personală) celor citite,

c. informarea educatorului prin „correspondență” (articol, studiu, referat, scrisoare literară, medalion, tabletă etc.),

d. realizarea unor reprezentări grafice cu privire la: structura, compoziția, subiectul, relațiile dintre personaje, evoluția, unui personaj, scara sentimentelor exprimate de creator și trăite de cititor etc.

Colaborarea cu educatorul, accesul educatului la mijloacele de învățămînt și la cele de informare nu exclud, dimpotrivă, implică asistența psihopedagogică a lectorului, virtual din partea pedagogului. Trebuie să simțăm, în primul rînd pe profesori, pe bibliotecari... De ce? Profesorul — educatorul în general — citește și știe să citească bine, pentru ca să favorizeze, să transmită gusturile sale. Dar, dacă vrea să-i facă pe elevi să iubească lectura este necesar nu să și satisfacă gustul său, ci să ostenească să caute cărți construite în jurul poliilor de atracție ai acțiunii și imaginației (educațiilor). Dacă nu le găsește în listele canonice, oficiale, să le caute în toate literaturile⁶. În consecință, pentru ca elevii să nu se poată plînge că nu au citit cărțile pe care ar fi dorit să le citească, e imperios necesar să-i cunoaștem, să le cunoaștem gusturile și aptitudinile, dorințele și curiozitățile în mod comprehensiv. În acest caz, ca de altfel în toate, pornind de la premisa că trebuințele educaților există înaintea începerii educației, școala trebuie să vină în întîmpinarea și satisfacerea lor, în concordanță cu disponibilitățile lor, cu cerințele societății pentru care-i pregătește.

⁶ Padellaro, N. Școala medie și problemele ei didactice. Buc., E.D.P., 1972, p. 151.

Opțiunea copilului pentru o carte sau alta, cu precădere pentru cartea dorită, potrivită vârstei și potențialului său, constituie o victorie. De ce? Cartea relevă fapte și întîmplări, gânduri și sentimente, însăși atitudinea omului virtual spre care năzuim. Prin lectură, cititorul se străduiește totuși să fie el, în raport cu ceea ce este, cu ceea ce gîndește și simte la un moment dat. Și, dacă este adevărat „că ești cult nu prin ceea ce ai citit, ci prin ceea ce ai avut lăria să nu citești”⁷, atunci orientarea lecturii este cu adevărat o necesitate, condiția reușitei în plan formativ.

La ora actuală metodele, procedeele și tehnicile de a citi sînt mai importante decît informarea însăși realizată prin lectură, indiferent de natura sa. Dar, lectura nu țintește doar informarea, ci mai mult. Simpla reacție e în ultimă instanță un evasireflex, în timp ce capacitatea lectorului în formarea de a percepe calitățile estetice ale lumii înconjurătoare, de a fi sensibil în raport cu ceea ce a văzut, auzit în mod conștient constituie un pas, un progres în perceperea semnificațiilor valorilor artistice, spre formarea gustului estetic. În fond, atât simțul cît și gustul estetic sînt componente ale atitudinii estetice, „starea internă care influențează alegerea de către individ, a acțiunii față de un obiect, o persoană sau un eveniment”⁸, reflectate într-o operă literară. Pentru aceasta e necesară educația, preocuparea susținută de a-l înarma cu priceperi și deprinderi, cu întregul arsenal al mijloacelor, metodelor și procedeelelor, cu mijloace de expresie și posibilitățile de revelare a simțului și gustului, corolar al lecturii, impactului și gustului cu realitatea estetică a operei.

Studiul oarecum în evoluție al literaturii permite cultivarea acestora — citirea unor opere fundamentale, comentarea lor într-o ambianță favorabilă — în condiții satisfăcătoare pentru că „o operă de artă nu poate schimba pe nimeni, ea are darul de a ajuta pe cineva să se schimbe singur”⁸.

⁷ Căllnescu, G. *Scrinul negru*. Buc., E.P.L., 1963, p. 463.

⁸ Gagné, R.M. și Briggs, L.J. *Principii de design al instruirii*. Buc., E.D.P., 1977, p. 75.

⁸ Striban A. și Mazilu, T. *O aventură estetică*. Buc., Editura științifică, 1972, p. 87.

Contactul cu cartea favorizează dialogul intern, stimulează experiența personală și unică, gustul discutabil, verificat și argumentat în focul lecturii, al comentariilor efectuate pe text, plăcerea autentică, consecința lecturii oricărei cărți bune, care nu poate fi redusă la desfășurări senzoriale, știut fiind că ea se conjugă de fiecare dată și întotdeauna cu înțelegerea. Diminuarea, sublimarea reacției primare, brute, are loc în procesul de învățămînt, în cadrul căruia lecturii îi revine un loc central. Frumosul trebuie să-ți placă, să-l cauți, să-l contempli, să-l aperi, să-l simți, să-l exprimi, să devină parte din tine. Dar acceptarea sa nu-i automată, nu-i consecința primei lecturi și nici a primelor impresii, ci urmarea depășirii acestora, a descoperirii semnificațiilor latente.

Studiul operei literare presupune lectura sa, operarea permanentă cu scriitura, stimulentele continuu al analizatorilor minții și imaginației educaților. Orice încercare de acreditare în alb a caracterului apodictic al unor judecăți estetice de valoare, fără ca ea să fie urmarea lecturii integrale a operei literare devine pernicioasă. Dialogul civilizat cu opera, în contextul acțiunilor educative, nu exclude elevul, ci îl presupune. După confruntarea cu opera, acesta este antrenat în dialogul asupra ei avînd interlocutori nu doar opera, ci colegii și profesorul; acesta-i permite elaborarea unei „variațiuni” diacronice, a două sau chiar mai multe, dacă ea, respectiv ele nu sînt căutate în manual, în studiile critice ori în răspunsurile educatorului.

Formarea lectorului adevărat, capabil să elaboreze una, două sau mai multe „variațiuni la temă” o putem realiza în cadrul următoarelor forme de organizare a procesului de învățămînt:

- lecția de lectură în clasa obișnuită,
- lecția de lectură în clasa special amenajată,
- lecția de lectură în condiții de laborator sau de bibliotecă,
- excursia și vizita (în cadrul căreia lectura poate fi integrată, precedîndu-le ori urmîndu-le),

— studiul individual (lectura individuală),

— cercul literar (de lectură rapidă, expresivă, artistică etc.),

— meditația (consecrată în exclusivitate lecturii, învățării și disciplinării efectuării sale),

— consultația (acordată cazurilor extreme), pornind de la indemnul adresat de secretarul general al P.C.R. cadrelor didactice⁹.

În ceea ce privește metodele, procedeele și tehnicile întrebunțate, avem în vedere de fiecare dată pe acelea care i-ar putea permite miine educatului să se apropie singur de opera literară sau orice alt text, indiferent de natura sa, să o înțeleagă, să-i perceapă mesajul și să-i recepteze încălețura emoțională intrinsecă. Văzute și tratate de noi ca aspecte particulare practice, susceptibile de înnoiri, metodele și procedeele întrebunțate au permis cititorilor în formare să se apropie de opera literară, să-i sesizeze valoarea, să vibreze cognitiv și afectiv cu artul care a creat-o.

Deslusirea semnificațiilor, „iluminarea” minții și simțirii elevului, ființei sale, în această nouă Arcadie „unde nici o suferință nu-i așa de mare ca să nu se schimbe în cîntec”¹⁰ — stare favorabilă citirii, receptării — sînt posibile în condițiile modernizării metodelor:

— lectura model (realizată de educator ori prin intermediul discului, benzii de scriitor, critic, istoric literar, artist etc.);

— lectura alternativă (lectura educatului precedată sau urmată de model);

— lectura explicativă (lectura urmată de comentarii concise, la obiect, capabile să stimuleze lectura individuală, corectă, conștientă, dirijată ori independentă);

— lectura ilustrată (sincronizată cu imagini preexistente ori create concomitent cu efectuarea lecturii dirijate);

— lectura și reprezentarea grafică (întotdeauna corolar al lecturii repetate, înțelese);

— lectura și corespondența;

— lectura și mijloacele video;

⁹ Ceaușescu, N. *Cuvîntarea rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie 1973 cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului*. Buc., Editura politică, 1973.

¹⁰ Blaga, L. *Poezii*. Buc., E.P.L., 1967.

— lectura și comentariul;

— lectura și analiza.

Angajarea unui număr cit mai mare de analizatori, implicarea unor stimuli puternici, concură la crearea centrului de excitabilitate optimă la nivelul scoarței cerebrale și implicit la pornirea, întărirea și menținerea dialogului cu opera.

Trebuință, motiv, interes, lectura trebuie învățată și efectuată adecvat narațiunii, poeziei lirice, dramei etc., permanent pînă la descoperirea intenționalității, evaluării sale.

Mediul educogen, climatul favorabil lecturii, folosirea unei tehnologii adecvate, selecționarea cu parcimonie, în raport cu textul și în sprijinul său, citit la toate „nivelele”, pe îndelete facilitează deschiderea gîndirii, deschiderea și redeschiderea canalelor care conduc informația furnizată prin recepție și reprezentări creierului. Contactul cu scriitura, „corolar al experienței umane”, asigură acuitatea senzorială, activizarea memoriei, gîndirii și imaginației, focalizarea atenției, orientarea activă și selectivă a acesteia, menține și întărește concentrarea activității psihice în raport cu obiectivele și aspectele lumii ogîndite în creația artistică în scopul reflectării lor adecvate „posterior lecturii”. Impresia, senzația plăcerii firești, consecințele ale impactului cu opera, sînt rezultatul unui proces îndelungat de acumulări și elaborări. În toate situațiile accentul cade pe metodologia înțelegerii textului, a „ceea ce spune” și „cum anume spune” creatorul ceea ce spune, motivării plăcerii — rezultat al lecturii — deoarece satisfacția trezită de scriitură sporește în măsura lucidității cu care o stăpînim intelectualmente.

Contactul nemijlocit și repetat cu textul prin lectură constituie cheia sui-generis a oricărui progres în perceperea și receptarea frumosului creației literare, aprecierea ca firească intimă instanță. În acest sens, școala — și în raport complementar bibliotecă — nu-și propun ca primordialitate formarea cititului critic, rafinat, ci doar a celui capabil să facă din lectură o preocupare cotidiană intrinsecă devenirii sale ca om.

Prof. dr. PAVEL PETROMAN
Timișoara

Principii și criterii în bibliografierea curenților literare

Nu știu dacă precizarea principiilor și criteriilor în bibliografierea curenților literare constituie o problemă-cheie pentru toți cei interesați de studiul literaturii. Însă este cert că nevoia de clarificare ne vizează; altminteri ce este specific și definitoriu pentru evoluția, disponibilitățile de creație, ca și pentru întreg patrimoniul literar românesc din punct de vedere documentar, rămâne într-o penumbră păgubitoare.

De aceea ne propunem să stabilim câteva repere cu concursul cărora să dobândim motivații suficiente pentru ceea ce, de fapt, am și realizat în decursul anilor în lucrările întreprinse în cadrul Bibliotecii centrale universitare din București.

Un asemenea obiectiv nu este chiar așa de ușor de încercuit. Din mai multe motive. Primul: curențele nu acționează mereu separat, se desfășoară pe un front larg; istoriei literare, deci și istoriei curenților literare, îi displace inventarierea pur și simplu, probabil pentru că diversitatea, antagonismul sau coexistența lumilor literare exclude etichetările rezumative, simpliste. În al doilea rând s-a văzut că unele curențe sînt complementare, ca de pildă romantismul și simbolismul, realismul și naturalismul. Acest pluralism înseamnă în plan bibliografic ordonarea ideilor generale după câteva principii și criterii care, toate, trebuie să aparțină continuității. Dar, iară, ce spunea relativ la acest mod de a vedea lucrurile Albert Thibaudet: „A gândi continuitatea înseamnă a o împărți în

diviziuni care există în noi, pentru comoditatea noastră și nu în ea. Generațiile literare, ca și curențele literare într-o măsură, sînt obținute prin abstracții ale criticii a cărei meserie e să construiască realități ideale, ce pot fi gândite și vehiculate. Dar critica s-ar deda la jocuri deșarte dacă abstracțiile acestea n-ar fi, într-o anumită măsură, întemeiate pe realitate. Continuuul și discontinuuul nu se contrazic cu totul¹.”

Recomandarea continuată în rîndurile citate conturează foarte clar intenția de a înălța niște argumente, ferindu-le de arbitrar. Din pulbera de fapte mărunte am cules pe acelea care se lasă ordonate. Ne revine acum obligația să arătăm cum (ca principii am recurs la câteva: 1. cel estetic. Fără această deschidere nu avem cum pricepe valoarea curenților pentru regăsirea unui șir de atitudini expresive în deplina lor integralitate. Și nici cum deosebi un curent artistic, să zicem, simbolismul, sau ermetismul, de un curent de idei, cu o marcată încărcătură social-politică, precum jurnalismul sau poporanismul; 2. principiul istoric în linia asocierii faptului de creație de cîmpul temporal, de limitele care decurg din încoronarea unor căutări de durată. Mă gîndesc la pregătirea romantismului de experiențele preromanticilor, experiențe ce rafinează complicarea percepției literice mai tîrziu. Mă gîndesc, de asemenea, la epoca Renașterii cînd prosperarea burgheziei eliberează natura

¹ Thibaudet, Albert. *Fiziologia criticii*. Buc., Editura „Univers”, 1966, p. 32—33.

umană de dogme, de rigori ascetice, ușurînd întoarcerea la păgînismul antic. În fine 3. principiul informațional legal de înțelegerea faptului că pe măsură ce nu ocolim cantitatea de date putem, totuși, deplasa accentul cercetării bibliografice spre calitatea realizării literare, a finalizării misiunii fiecărui curent în peisajul spiritual specific.

Principiilor amintite li se alătură și un număr de criterii la fel de însemnate, criterii care emană din nevoia de articulare a fragmentelor cu ansamblul. Și chiar dacă există o diferență a principiilor cu criteriile și a criteriilor între ele dorim să le explicăm, pentru că pe temeiul lor punem fecunda repercurșiune a mutațiilor din sfera cunoașterii în sfera cercetării. Ca atare, să trecem în revistă criteriile care ne ajută să perfecționăm instrumentele de exploatare bibliografică.

1. Criteriul **ideologic**. Și într-o cercetare bibliografică, tot ce incită gîndirea, pune în mișcare spiritul reflectă o filozofie despre lume și despre viață. Fără acest criteriu nu avem cum să lămurim, de exemplu, implicațiile reciproce între momentul de început al criticii noastre, momentul pașoptist, și momentul matur, momentul criticii de direcție, care prin Titu Maiorescu și prin Ghera trece dincolo de ezitări și erori pentru a plasa opera într-un sistem mai vast de referințe și semnificații. Ca să nu mai vorbim de faptul că orice fațetă am lua a raportului între estetic și extraestetic, nu o vom lămurii decît în corelație cu criteriul ideologic.

2. Criteriul **metodologic**. Sînt de acord cu cei care spun că nici o metodologie nu e în stare să detecteze — ea însăși — o valoare, să arate în ce constă unicitatea ei. Dar un atare criteriu este necesar ca să construim un instrument de lucru, să-l organizăm pe o structură (de exemplu, genetică, tematică etc.).

Și oricîtă încredere avem în primele două criterii, să-l amintim și pe acela al **viabilității**. Acest al treilea criteriu este, în fond, un criteriu de contingență. Se știe că față cu resursele și sensurile exegezei critice ce pot fi pozitivistice, idealiste, materialist-isto-

rice, impresioniste, bibliograful nu rămâne indiferent la judecata de apreciere. Între diverse aprecieri el alege pe acelea care au în grad mai înalt valoarea de referință. Actul bibliografic, ca disciplină intelectuală, are o anumită ambiguitate în sensul că înțelege exact noțiunea de cunoaștere și de regăsire a informației. Dar bibliograful știe, totodată, că există în aceasta o valoare tranzitivă, dar și una interogatorie. Între acestea două, elementul dominant să fie oare cel integrator sau, dimpotrivă, valoarea tranzitivă, transmisoare joacă un rol polarizator, aduce pe o nouă treaptă a spiralei materia curat letrată?

Păstrându-ne la nivelul acestei interogații, proprie desprinderii de pedagogic simplifactor, atât transmiterea cunoștințelor, în cazul nostru date privind natura curentelor, a apartenenței scriitorilor la un curent sau altul etc., dar și sinteza acestor date sînt operații utile, perfect oportune. Să le privim dialectic: ca demersuri avizate ce înlesnesc incidența particularului cu generalul. Fără de care nu identificăm nimic și în absența căroră nu dobîndim o cale de acces la esența operei, la esența fenomenului literar în sens mai larg.

Cum există o ierarhie, așa zice că mai întîi comportamentul compozanțelor unui curent sub raportul contingenței între valorile istorice și valorile artei rămîne de domeniul disocierii. Nici un bibliograf care nu știe să disocieze între referințe nu va ști să racordeze finalitatea tranzitivă a referinței la meritul ei integrativ. Ca să abordăm just formele de conștiință prin curentele literare — trebuie să diferențiem funcțiile referențiale de funcțiile expresive. Iar cînd e posibil, să reținem variabilele aceluiași domeniu al științei literare, care este cel al studiului metahistoric sau transistoric. Să recunoaștem implicit bibliografului dreptul la opțiune. Cînd am lucrat la întocmirea recentei cercetări „Romantismul în literatura română”, am avut de

distins între programul critic și sistem, adică programul constantelor, al validării unor elemente precum cele decurg din viziunea și stilul de gîndire individual puse în slujba seriei, a interacțiunii. Fără această naturală interacțiune nu aș fi putut depista modelele romantice, iar fără modele, nu aș fi putut redefini categoriile moștenite: de la codurile retorice ale mesianismului pînă la seriile poetice și narative.

Cu aceasta am ajuns la chiar criteriul interacțiunii. Cine se ocupă de curentele literare pe plan bibliografic nu poate rămîne blocat, în afara diferențelor referențiale. Nu e cu puțință cînd faci o trimitere, să zicem la discursul maiorescian, la rigoarea cu care este construit logic, să nu ne apropiem și de Gherea, pentru că Gherea este cu prioritățile sale sociologice absolut complementară lui Maiorescu. Amintesc aceasta intrucît un punct de convergență — cum este cel menționat — potențiază atât sistemul de referință cit și vocația lui de a veni în contact cu orice demers antiexclusivist.

Premisele unui asemenea demers, ieșit din interesul pentru diversitatea în totalitate, bibliograful le privește drept părți integrante ale cîmpului referențial. La acest capitol bibliograful ajunge prin corelarea clasificării literare (care poate să fie genetică, programatică, stilistică) la termenii determinatori ai situării unui fenomen într-un cadru mai cuprinzător. Dincolo de constatarea făcută să înțelegem că în orice demers bibliografic nu trebuie să între nici diletantism critic și nici diletantism bibliografic. Astfel, vom avea de ales între o complexă realitate interdisciplinară și o specificitate într-adevăr revelatoare.

Lipsit de inhibiție în fața obligației lui fundamentale, bibliograful atras de explorarea curentelor literare caută, deci, în materia examinată o valoare dominantă care face plauzibile celelalte constelații.

Paradoxal, dar la capătul unui travaliu de lungă durată nu am sentimentul că am sfîrșit lucrul. Curentele literare, am mai spus-o, nu există în stare pură. O anumită instabilitate în regimul receptării lor estetice implică situarea într-un cadru mai cuprinzător al identificării simpatetice. Atît critic dar și bibliografic se impune, în perspectivă, un nou stadiu de abordare. Anume, unul care să clarifice în ce măsură corespund necesităților analizei, concentrate și pertinente, nu atît diferențierea metodologică ci, mai degrabă, orizonturile comune și accentele solidare între iluminism și romantism, între romantism și simbolism, între realism și naturalism, între naturalism și expresionism. Mergînd mai departe, pentru depășirea unui anumit fragmentarism în istoria literaturii este de semnalat posibilitatea determinărilor concrete între mai multe curente. Așa, de pildă, să ne gîndim cu ce valențe artistice se încarcă violența senzorială, factorul de vulgaritate și chiar de trivialitate revelatoare pentru sondajul unei realități social-morale, de la romantismul negru pînă la expresionism, trecînd, firește, prin naturalism, dacă vom profita de împrejurarea că ierarhia straturilor și complexitatea structurilor literare nu exclud mediațiile specifice. Se produce astfel, în esență, o interiorizare a exteriorității, tot așa cum în creuzetul unui curent iau ființă elemente ale altuia; altfel spus, o vitală apartenență se poate raporta la exigența în devenire a unui alt curent încă necristalizat.

Studiul pe care îl vom întreprinde altădată răspunde nevoii de convergență a curentelor fără a renunța la propriile lor particularități. O atare posibilitate luminează disponibilitatea unui sistem de referințe care alcătuiește, de pe acum, instrumentația omologată pentru a stăpîni schimbul internațional de valori odată cu transformarea creatoare a ideilor, cu receptarea lor esențială.

HENRI ZALIS

Norme privind catalogarea cărții vechi (IV)

1.5.1. Menționările de responsabilitate — al cincilea element al primei zone — se pot referi la persoane sau la autori colectivi. Poate fi înregistrat de asemenea oricine a contribuit la realizarea conținutului intelectual sau artistic al lucrării conținute de publicația respectivă (de ex. autorul textului*, editorul, ilustratorul, corectorul etc.).

1.5.2. Menționările de responsabilitate care apar în publicație dar nu pe pagina de titlu sau substitutul ei sînt încadrate între paranteze drepte. Cele obținute din alte surse nu sînt incluse în zona titlului și a menționării responsabilității, ci sînt indicate într-o notă.

1.5.3. Transcrierea menționărilor de responsabilitate.

1.5.3.1. Menționarea responsabilității este dată în termeni în care se prezintă pe pagina de titlu sau substitutul ei sau oriunde în publicație.

Inițialele care indică membrii societăților, gradele academice etc și menționările de poziții deținute și specializările ce urmează numelui autorului sînt în general omise din menționarea responsabilității, în afară de cazul în care se aplică unul sau mai multe din următoarele criterii:

1. Inițialele sau descrierea sînt necesare din punct de vedere gramatical.

2. Inițialele sau descrierea sînt necesare pentru identificarea autorului.

3. Inițialele sau descrierea sînt necesare sau utile în stabilirea unui context pentru activitatea autorului.

4. Inițialele sau descrierea sînt incluse în întregime sau în parte în primele cinci cuvinte ale titlului propriu-zis.

Ex.: *Caroli Antonii de Martini, S.C.R.A.M. in supremo iudiciorum Tribunali a Consiliis Aulicis et P.P.O. de lege naturali exercitationes sex.*

Exemplu de mai sus se referă la următoarele situații:

— Menționarea responsabilității este inclusă în titlu propriu-zis datorită unității lingvistice

— Inițialele sînt incluse în primele cinci cuvinte ale titlului propriu-zis

— Inițialele sînt necesare pentru identificarea autorului.

Cînd se fac omisiuni acestea sînt indicate prin semnele omiteții (...).

Extinderile, explicațiile și corecturile menționărilor de responsabilitate se indică în note.

1.5.3.2. Substantivele și sintagmele substantivale care există în legătură cu manifestarea responsabilității se consideră în mod normal ca părți ale titlului propriu-zis sau ca alte informații despre titlu.

1.5.3.3. Cînd substantivul sau sintagma substantivală este relevantă pentru rolul persoanei sau colectivului, mai

* Numele autorului, transcris o dată în vedetă, apare acum reluat în forma în care apare în text.

degrabă decît pentru conținutul publicației, ea este considerată ca parte a menționării responsabilității.

1.5.3.4. Indiferent de numărul persoanelor sau al colectivelor considerate responsabile de realizarea fiecărui aspect al unei lucrări (autori, comentatori, editori, ilustratori, tipografi etc.) menționarea lor, în întregime sau parțial (la latitudinea agenției bibliografice), e considerată ca o unică menționare de responsabilitate.

1.5.3.5. Cînd menționarea responsabilității precede titlul propriu-zis pe pagina de titlu sau substitutul paginii de titlu, este totuși înregistrată urmînd titlul propriu-zis și alte informații despre titlu, în afară de cazul în care este legată din punct de vedere gramatical de o asemenea informație. Locul menționării responsabilității este indicat într-o notă.

1.5.4. Relațiile dintre menționarea responsabilității și titlul la care se referă.

1.5.4.1. Cînd relațiile dintre menționarea responsabilității și titlul la care se referă nu sînt clare, sau nu există o relație gramaticală între ele, un cuvînt specific sau o scurtă sintagmă pot fi introduse, în paranteze drepte, pentru a lega titlul de menționarea responsabilității.

1.5.4.2. Cînd nu este furnizat nici un cuvînt sau sintagmă, numele persoanei este transcris după diagonală.

1.5.4.3. Menționările de responsabilitate colectivă nelegate din punct de vedere gramatical de titluri sînt date în mod normal fără completări.

1.5.5. Cînd există mai multe menționări de responsabilitate, ordinea acestor menționări în descriere este cea indicată de succesiunea lor pe pagina de titlu sau substitutul ei.

Cînd aceste menționări sînt obținute din alte surse de informare, exterioare paginii de titlu sau substitutului paginii de titlu, sînt date în ordinea indicată de succesiunea lor în sursa de informare folosită sau într-o ordine logică.

În cazul disputelor academice, numele persoanei responsabile (*praeses*) și a celei care prezintă teza (*respondens, auctor*) însoțite de denumirile funcției lor sînt considerate ca părți ale unei unice menționări de responsabilitate (în afară de situația în care din punct de vedere gramatical se leagă de titlu propriu-zis sau de alte informații despre titlu).

1.5.6. Menționările care conțin date semnificative despre realizarea intelectuală sau artistică a publicației, dar nu denumesc persoane sau colective responsabile, pot fi transcrise ca menționări de responsabilitate.

(ex.: tradusă din latină în engleză, acum prima oară corectată și adăugită; ilustrată prin strădania unui mare artist etc.).

1.5.7. Cînd un nume asociat cu responsabilitatea este o parte integrantă a titlului propriu-zis (vezi 1.1.5), a unui titlu paralel sau a unei alte informații despre titlu (vezi 1.3.6., 1.4.6.) este înregistrat ca atare, nemaifăcîndu-se altă menționare suplimentară cu privire la el.

1.5.8. Informațiile care au legătură cu alte elemente ale descrierii, dar care din punct de vedere gramatical sînt părți integrante ale menționării responsabilității sînt transcrise ca atare.

1.5.9. Detaliile apendicelor și ale altor materiale suplimentare sînt transcrise în ordinea indicată de poziția lor pe pagina de titlu sau substitutul paginii de titlu. Materialele suplimentare trebuie să fie diferențiate de titlurile altor lucrări ce au o valoare egală cu prima lucrare din interiorul publicației și care se descriu conform regulii

din paragraful 1.4.9. și 1.5.13. Dacă materialele suplimentare sînt extrase din orice altă parte a publicației, ele se transcriu după menționările de responsabilitate referitoare la întreaga publicație.

1.5.10. Menționările de pe pagina de titlu sau substitutul paginii de titlu care nu sînt legate de ideea responsabilității pentru conținutul intelectual sau artistic al lucrării (lucrărilor) conținute în publicație și care nu conțin alte informații despre titlu sînt omise. Aceste menționări includ mottouri, dedicații, însemnări ale patronajului (la cererea cuiva) și informații ce pot fi transcrise în zona descrierii fizice. Cînd aceste menționări devin însă foarte utile pentru identificarea publicației, ele se consemnează într-o notă. De asemenea, dacă menționările respective constituie o unitate lingvistică cu unul sau mai multe elemente ale zonei titlului și menționării responsabilității, se transcriu ca atare.

1.5.11. Dacă pagina de titlu sau substitutul ei conțin titluri paralele și (sau) alte informații paralele despre titlu, iar menționarea responsabilității este numai într-o limbă sau scriere, atunci ea se transcrie după ultimul titlu paralel sau element al altei informații paralele despre titlu.

1.5.12. Menționări de responsabilitate în mai multe limbi și (sau) scrieri. În acest caz întîlnim următoarele situații:

1.5.12.1. Se păstrează ordinea indicată de succesiunea de pe pagina de titlu sau substitutul ei, cînd acestea conțin titluri paralele și (sau) alte informații paralele despre titlu, cît și menționări de responsabilitate în mai multe limbi și (sau) scrieri.

1.5.12.2. Menționările de responsabilitate în mai multe limbi și/sau scrieri se transcriu toate după titlul propriu-zis și orice altă informație despre titlu, cînd pagina de titlu sau substitutul ei nu conțin titluri paralele și o altă informație paralelă despre titlu. Fiecare menționare paralelă de responsabilitate este precedată de un spațiu, semnul egal, spațiu. (=)

1.5.13. Publicații fără un titlu propriu-zis colectiv.

1.5.13.1. Cînd pagina de titlu sau substitutul ei conțin numai titlurile a două sau mai multe lucrări individuale de același autor (altele decît materialul suplimentar existent în publicație) fără un titlu propriu-zis colectiv, titlurile și menționarea (sau menționările) de responsabilitate sînt transcrise în ordinea indicată de succesiunea dată de pagina de titlu sau substitutul paginii de titlu.

1.5.13.2. Aceeși ordine (adică cea indicată de succesiunea de pe pagina de titlu sau substitutul paginii de titlu) se păstrează și în cazul în care lucrările individuale nu sînt sau nu se cunosc a fi de același autor.

1.5.13.3. Cînd lucrările individuale conțin menționări de responsabilitate cu privire la multe dintre ele, este necesar ca relațiile dintre fiecare persoană sau colectiv de autori și lucrările individuale să fie clar formulate în descriere.

Punctuația convențională pentru cele 5 elemente ale zonei 1* recomandată de I.S.B.D. (A).

A. Desemnarea generală a materialului este cuprinsă între paranteze drepte, precedate și urmate de un spațiu ([])

B. Fiecare titlu paralel este precedat de un spațiu, semnul egal, spațiu (=)

C. Fiecare unitate a unei alte informații despre titlu este precedată de un spațiu, două puncte, spațiu (:), în

afară de situația în care există în publicație un cuvînt sau o sintagmă de legătură între unitățile informației.

D. Prima menționare de responsabilitate ce urmează ori căruia titlu este precedată de un spațiu, diagonală, spațiu (/).

E. A doua și fiecare menționare ulterioară de responsabilitate sînt precedate de spațiu, punct și virgulă, spațiu (;), cu excepția cazului în care menționările formează o unică sintagmă gramaticală.

F. Titlurile lucrărilor individuale cu autori diferiți, conținute în publicație sînt separate de punct, spațiu (.), exceptînd tot situația în care sînt legate prin cuvinte de legătură sau sintagme.

G. Titlurile lucrărilor distincte, de același autor, cuprinse într-o publicație sînt separate de spațiu, punct și virgulă, spațiu (;)

H. Unitățile unei ierarhii comune a menționării responsabilității, cînd nu sînt corelate gramatical, sînt separate de o virgulă, spațiu (,).

În cadrul fiecărui element al acestei zone apar și citeva situații care reclamă o punctuație specială. Ele au fost semnalate la paragraful respectiv.

*

Pentru a facilita înțelegerea normativelor referitoare la zona titlului și a menționării responsabilității vom recapitula descrierea și ordonarea elementelor însoțite de punctuația convențională printr-o schemă care cuprinde cele mai frecvente situații întîlnite:

— Titlul propriu-zis [Desemnarea generală a materialului] = titlul paralel = titlul paralel / menționarea responsabilității.

— Titlul propriu-zis [Desemnarea generală a materialului] : alte informații despre titlu : alte informații despre titlu / menționarea responsabilității.

— Titlul propriu-zis [Desemnarea generală a materialului] : alte informații despre titlu = titlul paralel : alte informații paralele despre titlu / menționarea responsabilității.

— Titlul propriu-zis [Desemnarea generală a materialului] / menționarea responsabilității = titlul paralel / menționarea paralelă a responsabilității.

— Titlul propriu-zis [Desemnarea generală a materialului] / menționarea responsabilității; a doua menționare a responsabilității; a treia menționare a responsabilității.

— Titlul / menționarea responsabilității. Titlul / menționarea responsabilității. [Desemnarea generală a materialului].

— Titlu : alte informații despre titlu; Titlu : alte informații despre titlu [Desemnarea generală a materialului] / menționarea responsabilității.

— Titlu = titlu paralel; Titlu = titlu paralel. [Desemnarea generală a materialului] / menționarea responsabilității.

Mai sînt situațiile în care o serie de elemente se întrepătrund constituind o unitate lingvistică. În acest caz menționările de responsabilitate, alte informații despre titlu, titlurile alternative se includ în titlul propriu-zis:

— Titlul propriu-zis [Desemnarea generală a materialului].

ELENA MARIA SCHATZ
MARIANA IOVA

* Despre punctuația convențională adoptată pentru delimitarea onelor vom discuta la sfîrșit după descrierea integrală a zonelor.

Învățămîntul bibliologic în România

În condiționarea sa dialectică, profesia de bibliotecar a cunoscut drumul de la simplu la complex, odată cu evoluția instituției bibliotecare înseși, determinată de imperativele socio-istorice.

Cînd și cum s-a produs la noi acest fenomen? Răspunsul nu poate fi rupt de dezvoltarea istorică a bibliotecilor din țara noastră, proces în care s-a plămădit însăși conștiința bibliologică românească.

Profesionalizarea s-a produs la început din mers, pe căi preformative, pe care vom încerca să le schișăm:

— **Statuarea, prin regulamente speciale, a serviciilor și funcțiilor persoanelor investite cu funcția de bibliotecar** (recrutate din rândurile unor călugări, cărturari și dascăli). Se cunosc asemenea regulamente încă din evul mediu: cel al bibliotecii Gimnaziului evanghelic din Brașov, întemeiat la 1541 de Honterus; cel datînd din 1598, al Bibliotecii Gimnaziului din Sibiu ș.a.

— **Studiul individual, dictat de necesități și interese personale sau adiacente profesiei de bibliotecar, după manuale de biblioteconomie, lucrări bibliografice etc.**

O asemenea presupunere e motivată de circulația unor lucrări de acest fel încă de la începutul secolului al XVIII-lea. Astfel, biblioteca Stolnicului Constantin Cantacuzino cuprindea, cum rezultă din catalogul de la 1723, două lucrări de biblioteconomie. Un alt exemplu concludent este existența, de astă dată în colecțiile unei biblioteci deschise, cea a Colegiului Național, a unor lucrări de teorie și practică bibliografică și catalografică, consemnate în catalogul bibliotecii întocmit de Iosif Genilie (1864—1847) căruia îi vor fi slujit de model în realizarea planului de clasificare bibliografică ce a stat la baza lucrării sale. Este de asemenea de presupus că nici enciclopedistului Hasdeu, cel ce poate fi considerat autorul primei lucrări de biblioteconomie din țara noastră („Un lămurit proiect pentru organizarea și completarea bibliotecii, în așa chip, încît să poată cu demnitate purta titlul de Bibliotecă națională”), realizată în calitatea sa de bibliotecar la Biblioteca națională din Iași (1860), nu va fi fost străin de o anumită literatură de specialitate, dată fiind

profesionalitatea cu care a conceput-o. Iar exemplele ar putea continua, cercetarea rămînd deschisă în acest sens.

— **documentarea în mari biblioteci ale lumii, contactul direct cu colecții prestigioase și cu modul lor de organizare.**

Informații precise în această direcție există mai ales despre conducători, organizatori și specialiști ai bibliotecilor moderne din țara noastră și în primul rînd ai Bibliotecii Academiei. Astfel, Ioan Bianu, încă din perioada studiilor sale în domeniul literaturii la Roma, Paris și Berlin se simțise atras de marile organizații ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor, care la noi lipseau cu totul, pentru ca mai tîrziu să întreprindă vizite de studiu „de la Moscova la Oxford, în marile biblioteci din toate orașele de cultură”. La rîndul lui, Al. Sadi Ionescu a întreprins studii aplicate, mai ales în privința organizării bibliotecilor, în bibliotecile din Halle, Leipzig, Liège, Paris, iar în domeniul bibliografiei, la Institutul internațional de bibliografie, D. A. Sturdza, format în marile biblioteci germane, a avut de asemenea o însemnată contribuție la dezvoltarea biblioteconomiei aplicate din țara noastră.

— **Apropierea de domeniile bibliografiei și în primul rînd de bibliografie, prin intermediul altor discipline, cum ar fi filologia și istoria, paleografia și arhivistica.**

Confluența disciplinelor cărții cu domeniile în al căror studiu se specializaseră, nevoile de documentare și de sistematizare a cunoștințelor, i-au apropiat, în diferite momente de dezvoltare a culturii românești, a învățămîntului universitar, direct sau indirect, de bibliologie pe un Hasdeu și Odobescu, Iorga și Vasile Părvan, Nicolae Cartoian și George Murnu, Alex. Lapedatu și Nerva Hodoș, Ilarie Chendi, George Bengescu, Remus Caracac sau Iuliu Tuducescu.

— **ucenicia pe lângă bibliotecari și bibliografi experimentați.**

La școala lui Ion Bianu, Nerva Hodoș și Al. Sadi Ionescu s-au format ca adevărați profesioniști ai cărții pentru a cita doar cîteva nume ilustre: Ioan Lupu, Traian Popovici, G. Baiculescu, Gh. Cardaș, Al. Iordache ș.a.

Primii bibliologi cu studii de specialitate din țara noastră s-au format în școlile Occidentului, astfel încît, căilor de profesionalizare mai sus enunțate li s-ar putea adăuga și această modalitate. Cei care aveau să fie și clitorii învățămîntului bibliologic universitar din România, Ioachim Crăciun și Nicolae Georgescu-Tistu au fost și primii care au întreprins studii sistematice de bibliologie la École de Chartes și École des bibliothécaires din Paris, ca și la Institutul internațional de bibliografie, din Bruxelles. Formați la școala unor mari profesori de bibliologie ca Henri Stein, Paul Otelet, C. Conderc, G. Henriot ș.a., ei și-au desăvîrșit pregătirea prin vizite de lucru în marile biblioteci europene din Franța, Belgia, Germania și Italia. Printre cei ce s-au format la École de Chartes se înscriu și alte două personalități prestigioase ale bibliologiei românești: Maria Dumitrescu și Elena-Getta Rally.

Dacă primii bibliotecari ai țării noastre s-au format, așa cum s-a văzut, încă înainte de a avea un învățămînt de profil, aspirația, conștiința necesității, ca reflex nu numai al unui anumit studiu de dezvoltare a bibliotecilor, ci și al științelor și culturii și, în strînsă legătură, a nevoilor de studiu și documentare, a premersu cu mult condițiilor reale de organizare a unui învățămînt românesc pentru bibliotecari.

Primul proiect pentru organizarea unui învățămînt de specialitate, în contextul preocupărilor naționale pentru organizarea științifică a arhivelor și bibliotecilor, s-a născut încă la jumătatea secolului al XIX-lea. Este vorba de planul Institutului de Paleografie, conceput în 1862, după modelul celebrei École de Chartes din Paris, unde ar fi urmat să se țină lecții de științe arhivistice, paleografie și biblioteconomie*.

Cum acest proiect avea să se realizeze abia în 1924, în 1899 N. Iorga mai pleda încă pentru nevoia de profesionalizare a bibliotecarilor: „Nu trebuie să se încredințeze bibliotecile oricărei persoane. Dacă în provincie directorul bibliotecii poate fi un profesor secundar, pretutindeni în altă parte trebuie să fie folosit exclusiv un personal instruit și pregătit de o manieră specială pentru această meserie”, adăugînd profetic că „fără un personal recrutat în felul acesta, nu vom avea niciodată biblioteci demne de acest nume, ci numai informede pozite de cărți care vor continua să fie dezonoarea țării noastre***”.

La rîndul său, Emanoil Bucuța afirmă, în legătură cu organizarea, în 1924, sub președenția lui I. Bianu,

* Moșil, Constantin. Din istoria școlii de Arhivistă. In: Hrisovul, 1, 1941, p. 11—14.

a Asociației bibliotecarilor: „Așteptăm dintre fâgăduielile ei, cu cea mai mare nerăbdare, școala de bibliotecă”***

Adevărata istorie a învățământului nostru de specialitate începe în 10 decembrie 1925, când, la București, se inaugurează, în cadrul Școlii superioare de arhivistică și paleografie, deschisă în 1924, Secția de bibliologie, prin cursul lui Al. Sadi Ionescu, urmat, pe lângă elevii școlii, și de bibliotecarii din principalele biblioteci bucureștene. Secția avea în programul primului an un curs de Biblioteconomie și în al doilea an, unul de Bibliografie, ambele cursuri (al căror manuscris se păstrează la Arhivele Statului), avind un pronunțat caracter aplicativ.

După moartea prematură a lui Al. Sadi Ionescu, i-a urmat la catedră prof. Nicolae Georgescu-Tistu, care a inclus în structura cursului, pe lângă cele două discipline, și istoria cărții, desemnată prin termenul de bibliologie. Cu această structură cursul de bibliologie a funcționat până în 1950, când Școala de arhivistică și-a încheiat existența. În ultimele două decenii, între 1939 și 1950, titlatura cursului a fost Maria Dumitrescu, erudit specialist format, cum arătam, la École de Chartes.

Școala, care sub denumiri diferite, a funcționat peste 25 de ani, a dat, numai în prima promoție, 14—15 absolvenți, printre aceștia numărându-se Dan Sminținescu și prof. univ. Dan Simionescu, nume de prestigiu ale culturii românești. Nu e lipsit de interes faptul că Școala de arhivistică dădea dreptul diplomaților în bibliologie să fie „numiți în funcțiunile de specialitate de la bibliotecile statului, județelor și comunelor și ale instituțiilor subvenționate de stat, județe și comune” (conf. Decretului-lege din 1931).

Paralel cu învățământul bibliologic desfășurat pe lângă Școala de arhivistică și paleografie s-a dezvoltat în țara noastră și un învățământ de tip universitar, derivat mai ales din preocupările bibliografice adiacente cursurilor de filologie și istorie, nu întâmplător stimulatorii și autorii lor morali fiind un Nicolae Iorga, Sextil Pușcariu sau Alex. Lapedatu. Dealtfel, ambii profesori ai cursurilor instituite în anii 1932—1933 la București și la Cluj s-au afirmat mai întâi în câmpul activității bibliografice. Este vorba de Nicolae Georgescu-Tistu, care, pe durata a două decenii (1932—1952), a susținut la Universitatea din București cursuri de bibliografie, tehnică a muncii intelectuale și de bibliologie (istoria scrisului și a cărții), fiind totodată și fondatorul unui semi-

nar de bibliologie cu o bogată bibliotecă de specialitate și cu o publicație proprie (Scriptum) și de Ioachim Crăciun, care, în cadrul Facultății de litere și filosofie din Cluj a susținut conferința (transformată în 1943 în catedră) de bibliologie, cu cursuri de bibliografie, biblioteconomie, bibliologie generală și bibliologie română.

Ambele școli superioare au dat câțiva specialiști de prestigiu bibliologiei românești, printre absolvenții de la București putind fi citați: Maria Zamaliu, Elena Iosipescu, Eleonora Iosipescu, Mircea Tomescu, Nicolae Oancea, Th. Ludu, Onisim Filipoiu, D. Drăgulănescu ș.a., iar printre cei de la Cluj: Teodor Mihăilescu, Ioan Domșa, Aurelia Domșa, Dorin Matei, Teofil Bugnariu, Veturia Jugăreanu, Ioan N. Beju, Maria Magdalena Agribiceanu etc., precum și mulți profesori universitari și oameni de știință afirmați în alte domenii de activitate, dar cu remarcabile contribuții bibliografice: acad. Ștefan Pascu, Toth Zoltan, membru coresp. al Academiei Maghiare din Budapesta, Francisc Pall, Valeriu L. Bologa, Teodor Onișor, Vasile Curticeanu ș.a.

Nu se poate vorbi de începuturile învățământului bibliotecar din România, fără a ne referi și la o anumită formă de reciclare „avant la lettre”, ce i-a avut în vedere pe jurnaliștii micilor biblioteci publice. Preocuparea pentru inițierea în munca profesională a acestei categorii de bibliotecari s-a înregistrat la nivelul unor instituții și asociații culturale, ca Astra sau Institutul social român condus de D. Gusti.

Cum din inițiativa unui Spiru Haret, ministru al Instrucțiunii publice și al Cultelor, în anul 1898, pe lângă școlile rurale luaseră ființă un număr însemnat de biblioteci populare, problema cadrelor care să le deservească devine, cu trecerea anilor, tot mai importantă. Dimitrie Gusti aflat în fruntea Ministerului Instrucțiunii Cultelor și Artelor, va sprijini inițiativa Institutului social-român pe care-l conducea, de a organiza cursuri pentru cadrele didactice investite cu sarcina de a conduce bibliotecile publice de la sate. Un asemenea curs a fost organizat în 1933, avind peste 300 de participanți. O activitate similară a mai fost organizată și în 1938, când au fost școlarizați 314 bibliotecari, din 29 de județe. Va fi fost în tot acest efort organizatoric și financiar, convingerea lui D. Gusti că „oricât de perfectă ar fi organizarea instituției de cultură națională și oricât de complet ar fi programul minimal cultural, totul va atârna încă de oamenii ce vor avea chemarea a-l făptui”. (Arhiva pentru știința și reforma socială. 8(1928), p. 490).

Coca-Cozma, Maria și Simionescu, Dan. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ÎN ADMINISTRATIA DE STAT ȘI ÎN INSTITUȚIILE SOCIAL-CULTURALE. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1980. 128 p.

Ideea redimensionării cîmpurilor formative din perspectivă informațională preocupă în mod constant factorii de decizie din învățământul de pretutindeni.

Înțelegind tot mai mult școala ca un moment de multiplex deschideri dar mai ales ca o invitație metodică la descoperirea și valorificarea propriilor valențe intelectuale ale individului, planificatorii procesului instructiv-educativ au început să schimbe accentele, să redimensioneze locul diverselor discipline, să introducă discipline noi, să crească ponderea informațiilor și deprinderilor legate de relația dintre științe, de interferența domeniilor și de instrumentarul general al cunoașterii. Așa se explică de ce unele discipline considerate cîndva ca foarte speciale și determinante doar pentru un anumit profil profesional, sînt tot mai mult transformate într-un numitor comun, într-un fel de oglinzi pentru toate chipurile. Este cazul biblioteconomiei și mai ales al informării documentare care își fac loc ca discipline de orientare în școlile de nivel mediu și superior, indiferent de profilul acestora. Oferind chei universale pentru sipelele care adăpostesc noțiunile și deprinderile cele mai generale privind tehnica muncii intelectuale, aceste cîmpuri de cunoaștere sînt acum cercetate de specialiști, de pedagogi, pentru a le așeza în structuri transmisibile, pentru a le segmenta în funcție de cerințele didacticei generale și de particularitățile nivelului și profilului școlii în care sînt introduse. Într-o lăudabilă poziție de avangardă, liceele românești cu profil de filologie-istorie au introdus, încă acum cîteva ani, cursuri de biblioteconomie și informare documentară pentru care profesorul dr. docent Dan Simionescu a alcătuit primele manuale. Ediția din 1980, elaborată împreună cu Maria Coca-Cozma, include alături de o primă parte rezervată informațiilor privind organizarea activității în administrația de stat (autor Maria Coca-Cozma) o a doua parte consacrată unor capitole bibliologice. Supunându-se unui dificil efort de simplificare și de comprimare, profesorul Dan Simionescu a obținut o formulă — din multele posibile — de cuprindere a domeniului în aspectele sale esențiale și concludente pentru elevi. În cele opt capitole (Introducere în bibliologie; Obiectul bibliologiei; Aspecte istorice și culturale ale bibliologiei; Organizarea, rolul și funcțiile bibliotecii; Tipuri de documente și colecții într-o bibliotecă; Organizarea bibliotecilor; Spațiul și mobilierul de bibliotecă; Activitatea cu cititorii; Informarea bibliografică. Documentarea) autorul a inclus atît sfera conceptuală cît și zona practică, atît informații privind realitatea socio-culturală a bibliotecilor cît și probleme — și chiar modele — legate de activitatea cotidiană a elevilor ca beneficiari și participanți la procesul de cunoaștere. Strădania autorului a selectat noțiuni utile elevilor, într-o relație mereu subsumată întregului cadru instructiv-educativ, a condus la introducerea și definirea sumară a unor termeni frecvent utilizați ca bibliografie, catalog, documentare, presă, indexare etc. și la înlăturarea unor activități despre care — de regulă — există reprezentări inexacte. Conceptul ca o introducere generală într-un domeniu, altfel greu de epuizat în cele câteva zeci de pagini rezervate, partea de bibliologie din manualul publicat de E.D.P. trebuie considerată ca o schemă de lucru pentru profesori în vederea familiarizării elevilor cu o problematică la care vor face apel în toată evoluția lor intelectuală ulterioară.

*** Iorga, Nicolae. Opinions sincères. La vie intellectuelle des Roumains. Buc., 1899. P. 85—86.

*** Buletinul cărții, 1924, nr. 9, p. 94—95.

Horvat, Săuc. **BIBLIOTECONOMIE. (Manual experimental)** pentru clasa a XII-a filologie. Baia-Mare, Liceul pedagogic Baia-Mare, Secția filologie-istorie, 1979. 171 p. multigr.

Urmărind atent programa analitică elaborată de Ministerul Educației și Învățământului pentru disciplina „biblioteconomie”, predată în liceele cu profil de filologie-istorie, și ținând cont să aceasta constituie „obiect de instruire tehnologică și de pregătire practică”, autorul a imprimat manualului caracterul de „ghid orientativ în activitatea practică propriu-zisă de bibliotecă”. Într-o asemenea viziune, informațiile teoretice și de cultură generală bibliologică ocupă în mod firesc o pondere redusă în ansamblul lucrării, fără a fi însă neglijate elementele esențiale, de definire a bibliologiei și a ramurilor sale, de punctare a evoluției scrișului și a cărții, de prezentare a instituției bibliotecare și a funcțiilor ei, din perspectiva dezvoltării istorice.

Îndelunga experiență profesională, ca și riguroasa cu care autorul a făcut apel la toate sursele autorizate de informare, la regulamente, normative, ghiduri în vigoare, au asigurat o excelentă rezolvare a capitolelor privind constituirea și dezvoltarea colecțiilor unei biblioteci, evidența publicațiilor, catalogarea publicațiilor și organizarea catalogelor, cotarea și organizarea colecțiilor. Precizia informațiilor tehnico-profesionale se îmbină aici cu selectivitatea lucidă și aplicată la nevoile concrete ale bibliotecilor mici, cu precădere ale celor școlare, reținându-se întotdeauna esențialul, elementele de mare generalitate și evitându-se cazistica pură. Astfel conceput, manualul își depășește virtuțile stricte de instrument de învățământ, putând sluji drept îndrumar de lucru și pentru lucrătorii din bibliotecile mici și mijlocii, în operațiunile amintite.

De bună seamă, în întregul ei, lucrarea înregistrează și unele carențe, de la neglijențe în formularea unor denumiri de instituții de mare notorietate în lumea bibliotecară („Biblioteca din Moscova”, „Biblioteca din Leningrad”...), în delimitarea tipologiei de bibliotecă — „publice, de învățământ, tehnice și sindicale, documentare etc.” (deși în legătură cu sistemul național de bibliotecă ele sînt corect determinate), pînă la omiterea regulamentelor în vigoare privind casarea publicațiilor, aspect deloc lipsit de importanță pentru problemele de gestiune din activitatea bibliotecară.

L.E.

Volnescu, Silvestru. **ARGEȘENI ÎN SPIRITUALITATEA ROMĂNEASCĂ.** Cu o prefață de prof. univ. dr. doc. Dan Simonescu. Pitești, Biblioteca Județeană Argeș, 1980. 110 p.

O pasionată și îndelungată muncă de investigație științifică se finalizează în această lucrare biobibliografică, căreia autorul i-a conferit o dublă valoare omagială: omagiu adus unor personalități argeșene ce și-au înscris numele cu prestanță în peisajul spiritualității românești și totodată Bibliotecii județene Argeș căreia i-a fost dedicată la centenarul acesteia. Cele 19 personalități incluse în acest prim volum într-o ordine alfabetică — C.D. Aricescu, Tatiana Bobencu, D.C. Brătianu, Armand Călinescu, Gh.C. Cristescu, Danilil al II-lea Topoloveanu, D.G. Dima, C. Dobrescu-Argeș, Dinicu Golescu, G.I. Ionescu-Sion, G. Demetrescu Mirea, I.D. Negulici, George Oprescu, C.I. Parhon, I.C. Petrescu, Pirvu Mutu, C. Rădulescu-Codin, M. Tican-Rumano, George Ulieru — sînt prezentate monografic, bogăția de informații biografice, multe inedite, fiind impresionantă. E interesant că autorul a reținut și toate datele ce leagă o personalitate sau alta de bibliotecă piteșteană: donații, exemplare cu autograf, manuscrise, materiale iconografice etc.

Sub aspect biografic, informația este deocamdată prioritar selectivă. Biografia ce însoțește fiecare capitol grupează doar cele mai semnificative referințe critice apărute în volum sau în periodice, propriile lucrări ale personalităților respective fiind integrate în contextul schiței biografice.

Poate într-o viitoare ediție, această latură a lucrării ar merita reconsiderată, fiind eventual îmbogățită și cu repere iconografice. De asemenea, se justifică pe deplin înzestrarea acestei biobibliografii și cu un aparat auxiliar (indice de nume, tabel cronologic etc.) care ar facilita accesul la informații din diferite puncte de vedere.

I.T.

Părvănescu, Vasile. **TEXTE LITERARE DESPRE MEHEDINȚI.** Vol.2. Versuri și proză. Antologie, postfață și bibliografie: prof. Vasile Părvănescu. Drobeta Turnu-Severin, Biblioteca Județeană Mehedinți, 1980. 384 p. (Comitetul Județean de cultură și educație socialistă Mehedinți).

Ne aflăm, așa cum semnalăm și cu prilejul recenzării celui alt volum, în fața unei originale bibliografii ilustrate. De pe pozițiile rigide ale bibliografului tradiționalist, formula poate apărea hibridă: antologie de texte și bibliografie locală. În realitate, divorțul între specii — una servind lecturii, cealaltă informării — e numai aparent, lucrarea reușind să le situeze într-un fericit raport de complementaritate. Dacă prima parte, antologia propriu-zisă (cu trimiteri bibliografice în subsolul paginilor), este, prin forța lucrurilor, selectivă (37 autori, cu texte integrale sau fragmente), cea de a doua, bibliografia, ambiționează spre exhaustivitate, eventualele omisiuni fiind inerente speciei și oricum involuntare. Materia urmează și într-un capitol și în celălalt ordinea speciilor literare (versuri, proză, teatru, literatură pentru copii; literatură de călătorii; publicistică — amintiri, interviuri, reportaje, mărturii orale) și apoi cea alfabetică, a numelor de autori. Descrierile simplificative, în genere corecte și reținute date esențiale, sînt marcate totuși de unele inconsecvențe, mai ales în descrierea periodicelor. Lipsa unei liste a abrevierilor se face oricum simțită. Informațiile bibliografice propriu-zise sînt întregite în „adenda” cu referințe iconografice și cu o selecție de referințe din zona folclorului literar.

Postfața substanțială, cu notele aferente, este de fapt un temeinic studiu de istorie literară, cu multe date inedite, aduceri la zi și îndreptări ale unor mai vechi informații insuficient fondate.

În fond, care sînt, în concepția autorului, rosturile acestei lucrări? De a răspunde la o seamă de întrebări, printre care:

— Cine sînt acei care au cunoscut aceste locuri de-a lungul anilor și au contribuit prin prestigiul lor la promovarea valorilor natale?

— Care sînt lucrările literare ori de publicistică ce conservă valori mehedințene?

— Care sînt principalele valori materiale și spirituale ce au fost evidențiate de-a lungul timpului?

— Cit de adînc în timp și spațiu este ecoul valorilor românești în această parte a țării?

Tuturor acestor întrebări, lucrarea le răspunde cu argumentele temeinice ale datelor bibliografice.

I.T.

Asociația bibliotecarilor. Județul Timiș. ÎN SPRINJINUL BIBLIOTECARULUI. Nr. 4. Timișoara, Biblioteca Județeană, 1980. 53 p.

Ultimul număr din publicația serială timișoreană cu profil bibliologic „În sprinjinul bibliotecarului” te face să reflectezi, în primul rînd, la etf de rodnic cadru poate deveni Asociația bibliotecarilor, dacă membrii acesteia se angajează hotărît la activități de cercetare, de dezvoltare a gândirii și practicii bibliotecare, la colaborare și schimb de experiență, așa cum se întîmplă în cadrul filialei județului Timiș.

Primu-și cel mai substanțial capitol al volumului — „Din preocupările bibliotecilor timișene” — cuprinde etveva experiențe interesante, dintre care menționăm „Valorificarea disertățiilor”, la Biblioteca Bazei de cercetări științifice a Academiei (Maria Deleanu), „Bibliotecile de specialitate în sprinjinul integrării științei, învățămîntului și producției”, de fapt despre raționalizarea procesului de prelucrare analitică a informațiilor cuprinse în periodice — Biblioteca centrală

universitară (Radu Zaharie), „Popularizarea cărții de specialitate în liceul cu profil agroindustrial” (Angela Lăncrăngean) s.a. Util și așa, calendarul „aniversărilor culturale 1981” ar fi cîștigat în funcționalitate dacă s-ar fi aflat în consonanță cu rubrica imediat următoare, „Evoacări” (medaloane și bibliografii selective).

Foarte interesantă se vădește a fi rubrica „Dialog cu cartea veche” în care, în acest număr, poate fi citită contribuția Melaniei Caragiuiu (Biblioteca Județeană Timiș), „Pelbartus de Timișoara, omul și opera”.

La rubrica „Vă invităm să citiți”, de data aceasta este prezentată lucrarea Gestiunea unităților culturale-artistice de Teodor Iovănescu, lucrare de cert interes profesional, dar față de care autoarea recenziei, Ioana Bulz, ar fi trebuit să adopte o poziție critică, marcîndu-i carențele, deficiențele de informare în legătură cu instituțiile bibliotecare.

„Dicționarul bibliologic” (literele 7 și 8) suplinese absența unui asemenea instrument de lucru editat pe plan central, astfel încît eventualele defineri incomplete sau mai stingace constituie deficiențe inerente și neesențiale în raport cu efortul meritos al autorului (Hortensia Baica).

De la un număr la altul, atît în selecția tematică, ca și în nivelul de tratare și în modul de redactare, publicația timișoreană înregistrează vizibile salturi calitative, probînd maturitatea profesională a bibliotecarilor din această parte a țării.

I.T.

Biblioteca Județeană Dimbovița. GHIDUL CITITORULUI. Timișoara, 1980. 16 p. cu ilustr.

Ghidul pe care îl prezentăm întrunește toate virtuțile unui asemenea instrument de informare și chiar de orientare a publicului cititor. Între acestea amintim: caracterul condensat al informațiilor; completitudinea lor; succesiunea logică a diferitelor capitole și paragrafe; inspirată punere în pagină și tehnoredactarea funcțională, menită să dea pregnanță informațiilor esențiale; complementaritatea ilustrațiilor în raport cu textul; formatul comod al lucrării.

În consens cu aprecierea realizării „ghidului” editat de Biblioteca județeană Dimbovița, se cuvine o menționare a autorilor (text și prezentare): Victor Petrescu și Valeriu Liță.

A. Ș.

LUDOVIC BOROȘ

26 august 1940 —
26 ianuarie 1981

Născut în comuna Ginta, județul Bihor, Ludovic Boroș și-a înscris cu cîinste numele în rîndul celor care și-au dăruit întreaga muncă nobilei misiuni de răspîndire a cuvîntului tipărit în mijlocul omenirii. Absolvent al unei școli de specialitate în domeniu, el a activat, pe rînd, la Biblioteca orășenească din Medias, la Biblioteca raională Ineu, iar din 1968 pînă în ziua în care, în plină putere de muncă, moartea l-a smuls din mijlocul tovarășilor săi, a condus cu înaltă competență Biblioteca orășenească Ineu.

Cei care l-au cunoscut, tovarășii săi de muncă, locuitorii orașului îi vor păstra o vie amintire, încercînd de dăruirea sa totală pentru tot ceea ce înseamnă muncă, omenie, devotament.

Note de călătorie

Biblioteca națională a Belgiei

În cîmpul culturii moderne, marile biblioteci ocupă un teritoriu imens, oferă mărturia bogată, poate cea mai cuprinzătoare, a mișcării și a nuanțelor gândului, lumea de semne din care se recompun fulgere și tablouri de viață, pasiuni neștiute ori scene largi, abia conturate din marea de fapte a istoriei. Structurile biblioteconomice cu caracter național — atunci cînd ele vin din timp așezate de întîmplări și de rosturi la confluența rîurilor mari ale cuvîntului scris — sînt adevărate oglinzi ale vieții naționale și totodată ale modului aparte, unic și irepetabil, în care o cultură se confruntă, se interferează și se individualizează față de patrimoniul universal.

Aflat, nu de mult, la Bruxelles, unul din orașele de răscruce ale Europei occidentale, am trecut cu interes și sfială pașii impunătorului edificiu al Bibliotecii naționale. Colecția impresionează nu numai prin valorile sale, ci și prin organizare, prin concepția modernă care o guvernează, asigurîndu-i un statut de funcționalitate și de implicare plină de consecințe în viața științifică și culturală a țării.

Prima structură a bibliotecii e consemnată încă din vremea lui Filip al II-lea, în anul 1559. Colecția are o bibliografie încărcată; ea a cunoscut ani și decenii de înflorire, dar și epoci de suferință și risipire, momente de organizare îndrăzneală și severă ca și timpuri de lincezire, conducători cu pasiune și erudiție care i-au vegheat continuitatea, identificîndu-se cu destinul valorilor date în grijă dar și administratori obscuri, interesați mai mult de grația suveranilor decît de soarta marelui tezaur.

La începutul secolului al 18-lea, biblioteca bruxeleză avea peste 100 000 de volume, un mare număr de manuscrise și alte documente de valoare, fiind una din colecțiile europene de reputație. În 1772, sub presiunea unei deschideri mai largi către cultură, care se contura în acel timp, biblioteca devine publică, își adaptează normele de relații cu solicitatorii, păstrînd însă unele din statuările sale mai vechi, printre care și obligativitatea depunerii jurămintului de către conservatorul principal, la preluarea funcției, ca o garanție pentru marea răspundere ce i s-a încredințat.

În anii Belgiei moderne, după mai multe tribulații, transferări și contopiri, biblioteca se redeschide pentru public în anul 1839.

După achiziționarea vestitei colecții a lui Charles Van Hulthem (1764 — 1832), bibliofil și istoric de marcă, tezaurul ajunge în prima parte a secolului trecut la peste 500 000 de volume, iar achizițiile ulterioare adaugă bibliotecii rarități și valori de excepție ale culturii universale. De la manuscrise celebre, realizate încă în anul 700 în vestite scriptorii ale Europei, și de la codicele cu miniaturi și desene în peniță din biblioteca lui Filip cel Bun, pînă la cele peste trei milioane de volume și aproape 30 000 de titluri de periodice cite numără azi, marea for de cultură se poate mîndri cu o diversitate și o bogăție de colecții care oglindesc efortul uman de gîndire, de îndrăzneală, de iscusință și creație.

Reinstalată într-un palat modern, inaugurat în 1969, Biblioteca națională a Belgiei se prezintă azi ca o structură complexă, funcțională, cu formule organizatorice și modele de activitate inedite, izvorîte dintr-o simbioză înțeleaptă a tradiției cu exigențele societății contemporane.

Cea mai importantă și mai rodnică schimbare de optică din viața mării colecții a fost determinată de urmărirea predominantă a finalității informaționale. Deși destinată prin lege funcției de tezaur național, biblioteca s-a aliniat în ultimii ani dinamismului mișcării științifice, exigențelor înnoitoare ale diverselor domenii, adoptînd forme de prelucrare a informației specifice documentării moderne.

Ca o confirmare a acestei opțiuni, încă din 1964, în cadrul bibliotecii a luat ființă „Centrul național de documentare științifică și tehnică”, organism de simbioză care reprezintă, după opinia unei personalități culturale belgiene, „o soluție locală la o problemă care se pune țărilor din lumea întregă”.*

Favoryzat de activitatea și resursele bibliotecii, de relațiile și „vadul” informațional al acesteia, Centrul preia solicitarea analitică și specializată a instituțiilor și persoanelor, răspunde diferențiat și esențial, utilizînd în acest scop mijloace moderne și specialiști cu experiență. La rîndul lui, organismul biblioteconomic, ieșit din vechile tipare, proiectează mai corespunzător și mai nuanțat demersul său cotidian și de perspectivă.

Confruntată în același timp, pe de o parte cu tehnicile și metodologia oarecum „devastatoare” ale documentării moderne și, pe de altă parte, cu rosturi culturale tradiționale, cea mai mare bibliotecă științifică a Belgiei este un organism viu, care încearcă să se integreze cu îndrăzneală și măsură unei societăți aflată ea însăși în continuă și ireversibilă schimbare.

Dr. ION STOICA

* Dublos, Abel. *Préface. In: Bibliothèque royale. Memorial 1559—1969. Bruxelles, 1969, p. VI.*

СОДЕРЖАНИЕ

SOMMAIRE

CONTENTS

НАВСТРЕЧУ СЪЕЗДУ ПРОФСОЮЗОВ

AU-DEVANT LE CONGRÈS DES SYNDICATS

MEETING THE TRADE-UNION CONGRESS

УДК 027.6:374

CDU 027.6: 374

UDC 027.6:374

Елена Попарад Манто: Библиотеки профсоюзов в актуальном контексте пропаганды книги в широких рядах трудящихся стр. 2—4

Elena POPARAD MANTHO: Les bibliothèques des syndicats dans le climat actuel de la propagande en faveur du livre parmi les travailleurs. p. 2—4

Elena POPARAD MANTHO: Trade-Union Libraries — in the Present Context of the Book Popularization in the Working People Mass, pp. 2—4

Из опыта профсоюзных библиотекарей стр. 5—10

L'expériences des bibliothécaires syndicats. p. 5—10

The Experience of the Trade-Union Librarians, pp. 5—10

Несомненные успехи, но и несомненные проблемы, ожидающие своего разрешения стр. 10—11

Des réalisations indiscutables, mais aussi des problèmes indiscutables qui attendent leur résolution. p. 10—11

Certain Achievements But Certain Problems which Are Waiting for Their Solving Too, pp. 10—11.

УДК 025.2

CDU 025.2

ACQUISITIONS
UDC 025.2

Анне-Мария Миhit: Восполнение коллекций. Требования и возможности стр. 12—15

Anne-Marie MIHIT: L'accroissement des collections. Exigences et possibilités. p. 12—15

Anne-Marie MIHIT: Between Requisitions and Possibilities, pp. 12—15.

ЗАПИСНАЯ КНИЖКА стр. 15—18

AGENDA p. 15—18

AGENDA, pp. 15—18.

МОДЕРНИЗАЦИЯ. РАЦИОНАЛИЗАЦИЯ

MODERNISATION, RATIONALISATION

MODERNIZATION

УДК 022:027.53 (498 Constanța)

CDU 022:027.53 (498 Constanța)

UDC 022:027.53 (498 Constanța)

Иоана Тăуту: Модернизация Уездной библиотеки Констанцы стр. 19—20

Ioana TĂUTU: La modernisation de la Bibliothèque départementale Constanța p. 19—20

Ioana TĂUTU: Bringing Up-To-Date of Constanța County Library pp. 19—20

ПСИХОПЕДАГОГИКА ЧТЕНИЯ

PSYHO-PÉDAGOGIE DE LA LECTURE

PSYHO-PEDAGOGY OF READING

УДК 028.01/08

CDU 028.01/08

UDC 028.01/08

Павел Петроман: Некоторые аспекты психопедагогики чтения стр. 21—23

Pavel PETROMAN: Quelques aspects de la psychopédagogie de la lecture p. 21—23

Pavel PETROMAN: Some Features of the Pshho-Pedagogy of Reading pp. 21—23

ИНФОРМАЦИЯ. БИБЛИОГРАФИЯ

INFORMATION. BIBLIOGRAPHIE

INFORMATION. BIBLIOGRAPHY

УДК 016:82(091)

CDU 016:82 (091)

UDC 016:82 (091)

Анри Залис: Принципы и критерии в библиографировании литературных течений стр. 24—25

Henri ZALIS: Principes et critères dans la réalisation des bibliographies des courants littéraires, p. 24—25

Henry ZALIS: Principles and Criteria in the Bibliography of the Literary Currents, pp. 24—25.

БИБЛИОТЕЧНАЯ ТЕХНИКА

TÉCHNIQUE BIBLIOTHÉCONOMIQUE

LIBRARY TECHNICIS

УДК 025.3:09

CDU 025.3:09

UDC 025.3:09

Елена Мария Шатц и Мариана Иоа: Нормы каталогирования старой книги (IV) стр. 26—27

Elena Maria SCHATZ et Mariana IOVA: Normes concernant le catalogage des livres anciens (IV). p. 26—27

Elena Maria SCHATZ and Mariana IOVA: Standards for Cataloguing of the Rare and Precious Books (IV), pp. 26—27.

ИСТОРИЯ КНИГИ И БИБЛИОТЕКИ

L'HISTOIRE DU LIVRE ET DES BIBLIOTHÈQUES

THE HISTORY OF BOOKS AND LIBRARIES

УДК 377.1:02 (498) (091)

CDU 377.1:02 (498)(091)

UDC 377.1:02 (498) (091)

Анка Шинка: Библиологическое образование в Румынии. стр. 28—29

Anca ȘINCA: L'enseignement bibliologique en Roumanie. p. 28—29

Anca ȘINCA: The Bibliological Education in Romania. pp. 28—29.

РАБОТЫ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ стр. 29—30

OUVRAGES DE BIBLIOLOGIE p. 29—30

BOOKS REVIEW, pp. 29—30.

БИБЛИОЛОГИЧЕСКИЙ МЕРИДИАН

MERIDIEN BIBLIOLOGIQUE

BIBLIOLOGICAL MERIDIAN

Ион Стоика: Национальная Библиотека в Бельгии стр. 31

Ion STOICA: La Bibliothèque Nationale de Belgique p. 31

Ion STOICA: The National Library of Belgium p. 31

